

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos postai sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási óra 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az aradi író-társaság csődje.
- Az első szocialis javaslat.
- Aszfaltozzák a Tököl-teret.
- Elmozdított községi jegyző.
- A kincstári palota újabb foltozása.
- Terjed a kenyaró.
- A vőlegény bűne.
- A báróné vallomása.
- Avedik-Domján fizetése.
- Ékezerlopás Aradon.
- Társa: Asztalos Sándor szerelme.
- Irta: Asztalos Sándorné.

Az aradi író-társaság csődje.

Arad, február 7.

A Kölcsey egyesület által fentartott aradi író-társaság csőd előtt áll. Anyagilag és erkölcsileg egyaránt szomorú hanyatlást mutat ez a föltétlenül hiányt pótló társulat. Ezer apróékos hiba és az aradi közönség nemörödmisége belesodorta a pusztulás veszedelmébe és most a legkomolyabban fenyeget az az eshetőség, hogy míg az összes vidéki nagyvárosok virágzó irodalmi egyesületekkel dicsekedhetnek, addig Aradon elmúlik ez a tengődő kis társulat is. Igaz, hogy nyomokat, eredményeket nem igen hagy maga után. Született, vegetált és meghalt: ez lesz egész élettörténete.

Ebben a városban, ahol minden érdeklődést elnyel a pénzintézetek versenye, a magánvállalatok túlekedése és a Mammon imádása, ebben a városban, ahol sok a műveltség fitogtatása, de kevés a tartalmas ember: ebben a városban csak olyan irodalmi társaság tudna megélni,

amelynek tagjai legalább is többszörös háziurak. Egy ilyen társaság iránt rögtön érdeklődnek mindenki. Sőt talán ebben az esetben megteremnének Aradon az irodalmi szalonok is. Sajnos azonban, a háztulajdonosság nem jár mindig együtt az írói talentummal. A közönség tehát nagyon lanyhán érdeklődik az író-társaság iránt. Noblesse oblige: néhányan emennek ugyan a zsurokra, de ezzel azután ki is merítették fenéig az irodalom pártolást.

A közönség közönyével szemben azonban felvetődik a kérdés: vajjon csak a közönség e a hibás, vagy maga a társaság is. És a felelet a publikum javára szól. Az aradi író-társaság mai alakjában életképtelen és alkotásra képtelen.

Az irodalmi társaságot tudvalevőleg a Kölcsey-egyesület tartja fenn. A Kölcsey-egyesület pedig amolyan kolozsnak nézi ezt a mellékegyületet. Ez nem múzeum, ez nem kölcsönkönyvtár és nem dalárda, holott a Kölcsey-egyesület működési tere e három intézmény körül merül ki. Az irodalmi társaság fentartása pénzbe kerül, tehát az anyaegylet rideg szigorúsággal kezeli pénzemésztő magzatját. Ez az első ok, amely megnehezíti az író-társaság működését.

A második ok a teljes fejtelenség. A társaságnak már hónapok óta nincsen elnöke. Azok, akik életet akarnak önteni beléje, modern és agilis embert óhajtanak elnökölni. Ha nincs ilyen az idősebb tagok között, akkor fiatal embert. A konzervatívok, akik eddig is vezették a társulatot, azt állítják, hogy idősebb és megállapo-

dott elnök kell, mert a kor: tekintély. A személyi kérdésben hónapok óta nincs megegyezés. Az elnökválságot folyton kitolják s az egyesület erélyes vezetés hián már-már agonizál. A konzervatív szellem, melyet a társulat azon többségben levő tagjai terjesztenek, akiknek irodalmi működése egy-egy tiz esztendő előtt irt vezércikkben, versben, novellában, vagy tudományos értekezésben merül ki, megnyilvánul minden tagfelvételnél. Megtörtént, hogy fel akartak már venni olyan embert, akitől minden Muzsa szomorúan fordul el, de évről-évre kibkik néhány fiatal ember, akinek az a bűne, hogy fiatal. Verlaine bizonyára ma sem lenne az aradi író-társaság tagja; hanem a Közlő János-ok minél többen jutnak be.

A vezetés is konzervatív. Egyszer elhatározták, hogy havonta tartanak „zsurt”. Egy évben sikerül is négyet-ötöt tartani, szürke, megszokott, eredetiség nélküli programmal. Sehol semmi ötlet. A vidéki felolvasások eszméje befagyott. A zsurok felerésze elmarad. A közönség gyérül. Elvégre egy irodalmi társaságnak különböznie kell valamiben a temetkezési egylettől, melynek tagjai mindennap az „Mért oly borus...” kezdetű gyászdal énekelik. A közönség valami újat kíván.

A január havi tagválasztó közgyűlés egyszerűen elmaradt. Miért? — senki sem tudja. Az évkönyv, melynek már régóta meg kellett volna jelennie, még mindig nem jelent meg. Valószínűleg a közismert technikai akadály miatt, amelyet immár mindenki kellőleg tud értékelni. Ilyen viszonyok között azután nem is csuda, ha

Asztalos Sándor szerelme.*

Irta: Asztalos Sándorné.

A télen, amikor házunk újra megnyitott a baráti látogatók számára, megismerkedtünk a többek között néhány magyar emigránssal. Ama szánandó alakok közül valók voltak, akik Hamburgban nyertek menedéket azon szörnyű események után, a melyek hazájukban történtek, ahol ennek a lovagias nemzetnek legjobbjai és legnemesebbjei merültek el a rettenetes események hőmpolygó árjában. Hamburgban Magyarországra hősök iránt igen nagy volt a részvét. Amint a színházban, Klapka tábornokkal élükön megjelentek, élénk rokonszenvenvel fogadták őket. A rokonszenv kifejezése úgy az ő tragikus sorsukat illette, mint azt a bátorságot, amellyel függetlenségükért harcoltak, nemkülönben a hőstetteket, amelyeket az összes lapokban csodálattal ismertettek, különösen pedig egy fiatal ezredesnek, Asztalos Sándornak dolgait. Asztalos, aki a cs. kir. magyar dísztestvérségben szolgált, s azután, mint önkéntes, az 1848. és 49-iki függetlenségi harcot végigküzdötte, tekintélyes és népszerű ember volt. Századosból lépett elő ezredessé egy oly haditett révén, amely őt egész Magyarországon nemzeti hőssé tette.

* Asztalos Sándorné Berndes Eiza emlékiratának egyik legszebb, legérdekesebb fejezete ez.

Mikor az aradi csata után a magyar seregnek vissza kellett vonulni, ő az utócsapat parancsnoka volt, akihez Arad tekintélyes polgárainak küldöttsége azzal a könyörgéssel járult, tegyen még egy kísérletet a város megmentésére és az osztrák csapatok fosztogatásától való megvédésére. Ha megteszi, parancs ellen cselekszik s kiteszi magát annak, hogy lelővik; és mégis Arad kétségbeesett polgárainak, azok szorongatott helyzetének látása annyira megindította őt, hogy ezer főnyi kis csapatával visszafordult és rohamlépésben indult a város felé, ahol tízezer osztrák táborozott. Az osztrákok abban a hitben voltak, hogy a magyarok teljes visszavonulásban vannak s a támadást szinte lehetlenné tették, a város pusztításával voltak elfoglalva, amikor Asztalos százados csapata váratlanul a városra csapott s az osztrákokat onnét kizavarta.

Határt nem ismert a lakosság hálája, örömrivalgása, ugyszintén a dicső magyarok lelkesedése.

Fivérem, aki nagy magyarbarát volt, most is örömet kereste az emigránsok társaságát, különösen pedig Asztalos Sándor ezredesét, aki különben buskomor és minden társaságot kerülő volt. Ekkor beköszöntött a karácsony estéje; három év óta az első, amelyet újra szülővárosunkban, Hamburgban töltöttünk. Igazi, német fenyőfa büszkélkedett az asztalunkon: sötét, szép ágai a padozatig értek. A gyerekek boldogan nézték megannyi ragyogó gyertyáit, én

pedig bánatos emlékekbe merültem ültem a karácsonyfa oldalán, amikor az ajtó nyílt. Egy magas, daliás ember lépett be fivérem kíséretében, aki az előbbit bemutatatta: Asztalos ezredes, akiről már annyit hallottunk. A gyerekek is abban hagyták a játékot és nagy tisztelettel közeledtek az aradi hős felé. Feltűnően szép ember volt és szépségét még vonzóbbá tette barna szemének mély, bánatos kifejezése. Egy pillantást vetett a karácsonyfa felé, azután melém ült. A beszélgetés során elmondta, hogy már Bécsben, az udvari operában látott, amikor Tankrédet játszottam. Szomorúan, sóhajtván jegezte meg:

— Akkor még fiatal, életvidám ember voltam. Mikor bátyammal a testvérségben szolgáltam, azt hittem, enyém az egész világ s most, a hazától elúzva, tört szívvel, idegenben kell bolyonganom és — milyen emlékekkel! Legidősebb bátyám a szerencsétlen idők után karjaim között halt meg; atyámat, aki a császár híve volt, a rettenetes tette tönkre, s anyám a halálos ágyon volt, amikor el kellett tőle búcsuznom. Szívzaggató búcsuzás volt az! Reszkető kezekkel adta át gyémántos ókszerét, hogy a külföldön meg tudjak élni. Előbb Párisba szöktem, onnét Londonba, ahol szerencsétlen bajtársaimmal, köztük Klapka tábornokkal és Bethlen gróffal találkoztam. Később, mikor az emigránsok közül többen Hamburgba utaztak, hozzájuk csatlakoztam és a nemes Rambach orvos házában találtam új otthonra.

a közönség azt sem tudja, él-e, hal-e az egyesület s ha a kellő reklám és eredetiség nélküli zsurok deficittel végződnek. A deficit boszantja az anyaegyletet, amely gyakran indokolatlanul megtagad olyan anyagi segítyt, amelyre pedig föltétlenül szükség van.

Ezek az állapotok oda vezettek, hogy az íróársaság tagjainak egyik — irodalmi szempontból tagadhatatlanul értékes — része azzal a gondolatokkal foglalkozik, hogy kiválik a Kölcsey-egylet kebeléből és egy saját lábán járó íróársaságot létesít. Szükség van erre, — így érvelnek — egyrészt azért, hogy modern és életképes irodalmi egylete legyen Aradnak. És indokolja a szakadást az is, hogy a kulturpalota felépítésével a Kölcsey-egylet minden vagyona a városra szállván át, az íróársaságnak ugyanis át kell alakulnia a maga lábán járóvá. Mivel azonban ennek előkészítésére még csak nem is gondoltak a vezetők, az elszakadás gondolata már nagyon is aktuális lett.

Igy áll most a helyzet. Hogy az íróársaság csődjében mennyi része van a közönségnek s mennyi a társaságnak, azt mindenki konstatahatja. Mi csak annyit konstataunk, hogy Szegeden, Temesvárott, Nagyváradon s a délvidék minden nagyvárosában virágzó, erősen működő íróársaságok vannak. És Arad, amely szeret a „kulturváros“ névvel dicsekedni, egyetlen irodalmi társaságát is pusztulni hagyja. Ugyan, minek épít ez a város kulturpalotát? Előbb talán mégis a kulturát kellene felépíteni!

§.

TÁVIRATOK.

Lipót király balesete.

Brüsszel, február 7. Egy itteni lap jelentése szerint a király kocsija összeütközött egy villamos vasuti kocsival, mert a kocsis nem hallotta a villamos-kocsi vezetőjének csengetését. A kárályi kocsit rudja behatolt a villamos ablakán, de nem okozott sebesülést. A király az összeütközéstől kocsijában hátrazuhan, de nem történt semmi baja.

A szomorú beszélgetés után Emma nővérem a vacsorához hívott. Az asztalnál a gyerekek szép babékoszort adtak át neki, karácsonyi jókívánatokat szavalva. Az ezredes megindultan mondta:

— Milyen jól esik a részvét, — még ha a gyerekektől ered is!

A gyerekek újra éljeneztek, amire azt mondta:

— Amit akkor tettem, olyan volt, mint egy felsőbb hatalom rendelése; úgy éreztem, mintha a földből pattantam volna ki, s olyan boldog voltam, mint soha azelőtt. Veszély, halál nem volt előttem; nem hallottam egyebet és nem gondoltam másra, mint az asszonyok és gyerekek kétségbeesett sirására, amely leirhatatlan erővel ostromolt.

Mikor az ezredes elbucszott, azt mondta:

— Szép este volt ez; megvigasztalt és új kedvet adott az élethez.

Kevéssel karácsony után fivérem házában két földszintes szobába költözött, aminek a gyerekek örültek legjobban; Asztalos, aki nagy gyerekbárát volt, sokat foglalkozott velük. Mikor közéjük ült, az ólomkatonákkal egész csatákat rendezett s ezt mondta:

— No gyerekek, most rajta: dörögjenek az ágyuk és robogjanak az ezredek.

Egyszer engem is odahívott.

— Ujra gyerekek leszek, — mondta nevetve — egész multam úgy tűnik fel, mint egy nehez álom.

Házunknál sokat zenéltek s ez is hozzá

Az első szociális javaslat.

Kossuth németbogsáni levele.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 7.

A képviselőház mai ülésén vette tárgyalás alá a munkásbiztosításról szóló törvényjavaslatot. Az átmeneti kormány ez az első olyan alkotása, amely egyik része annak a szociális programnak, melyet a kormány adott. A törvényjavaslat tárgyalása több napot fog igénybe venni, mert a képviselőház minden pártjáról sokan fognak hozzá szólni. A törvényjavaslat tárgyalásának megkezdésére szokatlanul nagy számban megtelt a Ház Valami kis pöz volt ebben a tüntető érdeklődésben: a törvényhozás tagjai meg akarták mutatni, hogy érdeklődnek a szociálpolitika itánt.

Napirend előtt Kossuth megcáfolta azt, mintha Németbogsánra mint kereskedelmi miniszter irt volna korteslevelet. Az ülés első felét Szatmári Mór előadó beszéde töltötte be, amelylyel a munkásjavaslatot ismertette. Azután Kossuth beszélt és a pártok szónokai.

Részletes tudósításunk a következő:

(Kossuth korteslevele.)

Justh Gyula tíz órakor nyitotta meg az ülést. Napirend előtt felszólal

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Brediceanu Koriolán tegnapi interpellációjában azzal a gyermekmesevel állott elő, hogy miniszteri aláírásával körözüvnyt küldött a bogsáni 48-as párthoz. Ki kell jelentenie, hogy ebből egy szó sem igaz.

Fekiaások: Tudtuk ezt! (Nagy zaj.)

Kossuth Ferenc: Nem tagadja, hogy irt egy levelet a bogsáni 48-as párthoz, melyet felszólított, hogy támogassa a koalíció jelöltjét. Ezt a levelet azonban a függetlenségi párt hivatalos levélpapírján pártelnöki minőségben irta s a levelet Batthyány Tivadar gróf, a párt ügyvezető alelnöke is aláírta. Arra az állításra, mintha ő a kerületbeli vasutasokat a legcsekélyebb mértékben befolyásolni akarta volna, kijelenti, hogy ez teljesen légből kapott. (Zajos helyeslés.) O kijelentéséhez hiven soha nem fogja befolyásolni tisztviselőit, akik szabad politikai meggyőződésük szerint gyakorolhatják választói jogukat. Brediceanu még azt mondta tegnap, hogy van egy példánya abból a körözüvnyből,

melyet Kossuth miniszter aláírt. Nagyon szeretné látni azt példányt.

Novák Aurél: Itt van! (Átnyujt Kossuthnak egy ujságpéldányt.)

Baloghy Ernő: Hiszen ez ujság, nem levél!

Kossuth Ferenc: Sajátságos, hogy az urak most nem tudnak különbséget tenni levél és ujság között. Reméli azonban, hogy most már el fogja neki hinni Brediceanu, hogy senkit befolyásolni nem akart — a miniszter. (Zajos éljenzés.)

(Az ujoncjavaslatok.)

Ezután harmadszori olvasásban tárgyalják az ujoncjavaslatokat. A Ház felszólalás nélkül megszavazza és elhatározza, hogy átküldi a főrendiházhoz. Az ügy sürgősségére való tekintettel a Ház az elnök javaslatára elhatározta, hogy az ülés eddigi részének jegyzőkönyvét hi-teleseíti.

(A munkásbiztosítási javaslat.)

Elnök: Most már az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról a kereskedelemügyi miniszter javaslata következik.

Szatmári Mór előadó: Nagy és alapos részletességgel ismerteti a javaslatot. Fejtegeti általános szociális szempontokkal a javaslat szükségességét, melynek létrejöttéért Kossuth Ferencet illeti a dicséret. (Eljenzés.) Ő az, aki megértette a haladó kor legfontosabb követeléseit, a szociális reformok életbeléptetésének szükségességét s fontosságát. Kossuth mellett dicséret illeti hűséges és becsületes munkatársát, Sztéryni Józsefet is. Ez a javaslat csak az első lépés a szociális reformok terén. Kijelentheti, hogy a miniszterelnök határozott ígéretet tett arra nézve, hogy a biztosítást kiterjeszti az agkori rokkantakra is. (Eljenzés.) Ezután mélyreható kommentárral ismerteti a törvényjavaslat egyes rendelkezéseit. (Eljenzés és taps.)

(Kossuth a szociális reformokról.)

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Azon szép és beható ismertetés után, melyet Szatmári Mór t. barátomtól hallottunk, talán felesleges is volna felszólalnom, de több fontos bejelentést kell tennem. A vita során majd felkérem hűséges munkatársamat, Sztéryni József államtitkárt, hogy az egyes elhangzott megjegyzésekre reflektáljon. Ez a törvény az első lépés a szociális alkotások terén. Követni fogja ezt még sok fontos szociális alkotás. Legközelebb törvényjavaslatot nyújt be a munkásvédelemről, az iparról, a választásokról, mert nem hajlandó tűrni, hogy a szegény népet éppen akkor uzsorázzák ki, amikor segíteni kell rajta. A Ház elé kerül az ipari és kereskedelmi alkalmazottakról szóló törvény, az agkoruak és rokkantak biztosításáról szóló törvény és reméli, hogy még minisztersége idején előterjesztheti az özvegyek és árvák biztosításáról

járult ahhoz, hogy őt felvidítsuk. O maga is nagy zeneértő volt és szívesen énekelt német dalokat, amelyeket én kísértem. A többek között ezt, amelyet mindegyre ismételt:

Vajjon eljön a siromra
S meg sirat-e engem ő?...

Annyira megindított ez a dal, hogy magam kértem, hagyja el.

Buskomorsága mindjobban elhagyta. Egyszer azt fedezte fel magában, hogy a festéshez van tehetsége, amit azelőtt nem is sejtett. Látta, hogy én festegetek: ő is megpróbálta s mind több kedvvel fogott hozzá, s oly sikerre vitte, hogy valósággal meglepett engem.

Mikor ily határozott tehetséget láttam benne, azt tanácsoltam, hogy egy Kindermann nevű, velünk jó barátságban levő festőnél vegyen leckéket. Kindermannál, aki közelünkben lakott, rövid idő alatt annyira előrehaladt, hogy egész boldognak érezte magát. Kindermann Adolf nemcsak jó festő és mester volt, de szeretetreméltó társalgó, tele humorral és szívjósággal. Egészen hozzáillett Asztalos, a kinek ugyanolyan természete volt.

Gyönyörű idő volt ez. Asztalost úgy tekintettük, mintha a családhoz tartoznék; reggel valamennyien együtt mentünk a botanikus kertbe; a hol a gyerekekkel versenyt futott. Mikor hosszabb ideje jártuk ezeket a sétákat, észrevettem, hogy bennünket majd minden reggel egy ismeretlen ember követ. Gyanakodni

kezdtem, hogy az osztrák rendőrségnek kiküldött kémje ez; ebben nem is csalódtam. Mikor egy reggel az ablaknál álltam, szemközt az utcán egy kocsit vettem észre, amelyből két ur szállt ki, a kik sugdolódzva beszélgettek egymással, miközben egyre házunkra tekintettek s azután egy kis kerülővel újra visszatértek.

Villámgyorsan jutott az eszembe, hogy ezek a rendőrség emberei lehetnek, akik Asztalost le akarják tartóztatni s az osztrák kormánynak kiszolgáltatni. Lerohantam, hogy a szökésre intsem. Mikor ellenkezett, a kerti szobába veztettem, a hol rábírtam, hogy a ház mögött levő kerten keresztül az Eppendorf felé vivő utra menjen; ott kocsik álltak, amelyek hamarosan egy ott lakó családhoz menekülhet.

Azután fölsiettem a házba, a hol erősen csöngettek. A cselédet utasítottam, hogy még ne nyissa ki az ajtót. Azután magam nyitottam ki. A két urnak, akik Asztalos Sándorral akartak beszélni, nyugodtan feleltem:

— Asztalos ur még ma reggel falura utazott egy barátjához a kinél pár napig marad.

Azt követelték, hogy Asztalos szobájába vezessük őket s elfogató parancsot mutattak. Fivérem, aki időközben szintén odajött, nyugodtan hagyta, hogy az íróasztalt átkutassák, miután Asztalos papírjait még távozása előtt átadta neki. A házkutatás után mindketten elmentek, kocsiba ültek, s azt mondták a kocsisnak, hogy sebesen vágatasson tovább.

Később hallottuk, hogy egy közeli faluba

szóló törvényjavaslatot. Ez a hosszú sora a szociális alkotásoknak kétségtelenül lényegesen javítani fogja a munkásvilág helyzetét. Ami speciálisan ezt a törvényjavaslatot illeti, a miniszteri székben ki kell jelentenie, hogy az az autonómia és a paritás elvén épült fel s a hatalmi törekvéseket se a munkaadók, se a munkások részéről nem fogja túrni. Reméli, hogy úgy mint a külföldön történt, hogy épp azon körök, melyek a legnagyobb ellenszennvel fogadták az ilyen természetű alkotásokat, később azokat áldásosaknak találták, nálunk is a munkások rokonszennvel fogják később azt üdvözölni. Ő, mint kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy csak a szeretet vezette őt ebben az ügyben. (Hosszantartó éljenzés.)

(A vita.)

Ságh Manó: Az volna a leghelyesebb, ha a Ház minden vita nélkül megszavazná a nagy fontosságú törvényjavaslatot, ő azonban mégis foglalkozni akar a törvényjavaslattal, mert felszólították erre őt a *kereskedelmi alkalmazottak* és a *trencsénmegyei orvosszövetség*. A munkásbiztosításról szóló törvény valóságos *szérum az internacionalizmus terjedése ellen*. (Helyeslés.) Ha ezt kiegészíti majd az aggkori és rokkantság esetére való biztosításról szóló törvény, akkor teljes béke kell, hogy uralkodjék munkás és munkaadó között. Mivelhogy megvan győződve arról, hogy ez a törvény első sorban a munkások érdekében készült, nagy örömmel szavazza meg. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után **Ernst Sándor:** Nagy jelentőséget tulajdonít a munkásbiztosítási törvényjavaslatnak, amely nagyon fontos szociális alkotás. Foglalkozik a törvény egyes részleteivel és kifejti, hogy a munkásnak nincsen oka arra a nagy nyugtalanságra, melyet a törvényjavaslat nyilvánosságra hozatalakor tapasztaltunk. Üdvözlí Kossuth minisztert ezért a nagy munkáért s kijelenti, hogy a javaslatot megszavazza. (Élénk helyeslés.)

Lindner Gusztáv: A munkástársadalom ezt a törvényjavaslatot üdvözölheti, mert nagyszabású szociális alkotás. Összehasonlítja az ilyen tartalmú külföldi intézményekkel. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

(Még egyszer a korteslevél.)

Brediceanu Coriolán: Személyes kérdésben válaszol Kossuth Ferenc napirend előtti felszólalására.

Kossuth Ferenc ismételtén aaptalannak mondja azt a hírlapi közleményt, mintha korteslevekra leveleket adott volna a jelölteknek.

(Farsangi szünet.)

Wekerle Sándor indítványt tesz a Ház tanácskozási rendjére vonatkozólag. E szerint a

mentek, ahol egy magyar ember házát keresztül-kasul kutatták.

Közvetlen az ijedelmet keltő eset után bátyámmal Eppendorfa mentünk, ahol Asztalost a Hüber-családnál találtuk, amelyvel előbb is jó barátságban volt. Pár napig maradt ott, azután Kindermann festővel Párisba akart utazni, aki már minden előkészületet megtett, hogy a műkincsekben oly gazdag várost tanulmányozhassa. Így Asztalos hozzácsatlakozhatott, s nála tovább tanulhatott.

Elutazása előtt való este Asztalos hirtelen benyitott a szobába, ahol magam voltam. Kezet nyújtott és azt mondta:

— Még egyszer kellett önt látnom, akiknek megmentésemet köszönhetem. Ne felejtessen el!

Könybe fultak szavai és én is sirva fakadtam. A legszebb pillanat volt ez, aminő emberszivre várhat. A szerelem egyesített bennünket, amely barátságon, kölcsönös tiszteleten és kölcsönös, keserű élettapasztalaton épült.

— Most vigasztalódva megyek el — mondta. — Tudom, még viszontlátjuk egymást. Asztalos Sándor első párisi képe a magáé lesz.

Följött fivérem, Emma nővérem és a gyerekek, akik a „bácsit” (így nevezték) összevissza ölelték, s azt kiáltották:

— A viszontlátásra!

Asztalos Sándor fivérémmel Kindermannhoz sietett, akivel még aznap este elutazott.

Ház szombaton azért ne tartson ülést, mert aznap a főrendiháznak lesz ülése, a jövő hét csütörtökéig pedig azért szüneteljenek a Ház tanácskozásai, mert farsangi ünnepek vannak. Elnök ezután berekesztette az ülést.

Elmozdított községi jegyző.

Megbirságot előljárók.

A fegyelmi-választmány döntése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Emlékezetes, hogy **Károlyi Gyula** gróf főispán tavaly nyáron utazásokat tett a megyében mégpedig úgy, hogy előzetes bejelentés nélkül a megyének hol egyik, hol másik jegyzőségében termett és alapos hivatalvizsgálatot tartott. A vizsgálatok egyik-másik helyen azzal a meglepő eredménnyel jártak, hogy az általában derék jegyzői kar egy-két tagja hivatali működése során szabálytalanságokat és mulasztásokat követett el, amelyeket nem lehetett megtorlatlanul hagyni.

A vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya mai, **Károlyi Gyula** gróf főispán elnöklete alatt tartott ülésében ismét foglalkozott a jegyzők és több községi előljáró fegyelmi ügyeivel és mint másodfoku hatóság — az első fokban **Dálnoki Nagy Lajos** dr. alispán járt el — nem volt élmézőbb, mint az alispán. Elmozdítással és nagyobb pénzbírsággal sújtotta a szabálytalanságokat elkövető jegyzőket és községi előljárókat, akik most már csak a belügyminiszterhez való felebbezésről várhatják büntetéseik leszállítását.

A közigazgatási bizottság és a fegyelmi választmány üléseiről az alábbi tudósítást adjuk:

(Beszámoló januárról.)

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tíz órakor **Károlyi Gyula** gróf főispán elnöklete alatt rendes havi ülését tartotta. A főispán elnöki megnyitójá után **Dálnoki Nagy Lajos** dr. alispán előterjesztette jelentését a múlt hónap közgazgatás menetéről, majd **Varjassy Árpád** tanfelügyelő, **Farkas Győző** pénzügyigazgató, **Institoris István** dr. t. főorvos, **Szokolczay Lajos** királyi ügyész, **Keller Izsó** főmérnök, az államépítészeti hivatal vezetője, **Nachtnébel Gyula** árvaszéki elnök és **Kellner György** törvényhatósági állatorvos megtették szokásos havi jelentéseiket.

A jelentések közül említést érdemel **Institoris István** dr. főorvosé a megye közegészségi állapotáról. A főorvos elmondja a jelentésben, hogy a közegészség az elmúlt hónapban igen kedvezőtlen volt és különösen nagy volt a torokbajokban megbetegedettek száma.

A bizottság ezután **Schill József** főjegyző, **Boros Iván** és **Heppes Aladár** tb. főjegyzők, **Darányi János** és **Hanthó Jenő** aljegyzők referralása mellett több jelentéktelen ügyet intézett el, amelyeknél alig volt egy-két felszólalás.

Az említett előadókon kívül jelen voltak még az ülésen: **Bánhidny Antal** báró, **Friebeisz Miklós**, **Heinrich Sándor**, **Nachtnébel Odön**, **Purgly László**, **Urban Iván** és **Verzár Márton**.

(A fegyelmi választmány ülése.)

Károlyi Gyula gróf főispán ekkor berekesztette a közigazgatási bizottság ülését, mire nyomban összeült a gyámügyi felebbviteli küldöttség, melynek üléséről lapunk más helyén számolunk be.

Ezután ülést tartott a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya néhány fegyelmi ügyben mint másodfoku hatóság ítélkezék. A fegyelmi választmány ülésén **Károlyi Gyula** gróf elnöklete alatt résztvettek **Dálnoki Nagy Lajos** alispán, **Szokolczay Lajos** kir. ügyész, **Farkas Győző** kir. pénzügyigazgató, **Varjassy Árpád** kir. tan-

felügyelő, **Keller Izsó** kir. főmérnök, **Friebeisz Miklós**, **Nachtnébel Odön** és **Schill József** főjegyző, mint előadó.

A fegyelmi választmány elsőnek **Suhajda Antal** barakonyi községi jegyzőnek fegyelmi ügyét tárgyalta. Suhajda a jegyzői hivatalban tartott vizsgálat és **Borsos Géza** borojsenői főszolgabíró jelentése szerint nagy fokú hanyagságot tamusított és mulasztásokat követett el hivatali teendőinek elvégzésénél, amiért **Dálnoki Nagy Lajos** dr. alispán mint elsőfoku fegyelmi hatóság *hivatalvesztésre ítélte Suhajdát*.

Ez ítélet ellen Suhajda felebbezést nyújtott be, amelyben *beismerte* a hivatali hanyagságot, de kérte a másodfokban ítélkező közigazgatási bizottsági fegyelmi választmányt, hogy ne szabja ki rá a legsúlyosabb fegyelmi büntetést, a hivatalvesztést. A választmány azonban arra való tekintettel, hogy Suhajda hasonló okból már fegyelmileg büntetve volt, helyben hagyta az alispán határozatát és így *elmozdította állásától* a barakonyi jegyzőt.

Több jegyzőnek, községi bírónak, törvénybíróknak és más községi előljárósági tagnak fegyelmi ügyében a választmány helyben hagyta az elsőfoku büntetéseket és kisebb-nagyobb pénzbírságot rótt ki a mulasztáson ért közigazgatási közegekre.

Aszfaltozzák a Tököli-teret.

A kövezési program.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Aradváros közlekedésügyi bizottsága ma délután **Löcs Rezső** tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az idei *kövezési sorrendet* állapították meg. A bizottság a mérnöki hivatal előterjesztése alapján foglalkozott a kövezési sorrenddel s mindenben hozzájárult ahhoz. A kövezési, illetve aszfaltozási és csatornázási munkálatok teljesítésére 40,089 korona áll a város rendelkezésére a kövezet-alapból. A tervbe vett munkálatok költségei teljesen felemésztk a város rendelkezésére álló összeget.

A mérnöki hivatal előterjesztésének legérdekesebb passzusa az amely a *Tököli-térnek aszfaltburkolattal való ellátásáról* szól. Eziránt még a múlt év május havában érkezett beadvány a törvényhatósági bizottsághoz. Annak idején azzal az indokolással vették le ezt a kérdést a napirendről, hogy ezt a tételt nem lehet beilleszteni az 1906. évi költségvetésbe. Kialásba helyezték azonban, hogy az idei kövezési sorrendben a Tököli-tér aszfaltburkolattal való ellátása is szerepelni fog. A mérnöki hivatal a város közönségének régi óhajának tett most eleget, hogy a Tököli-tér aszfaltozását is tervbe vette.

Az ülésről egyébként az alábbi tudósítás számol be:

Virágh Lajos főmérnök elsősorban azt jelentette be a bizottságnak, hogy a Török Gábor-utcai fahidnak betón-hiddal való kicserélése most már égetően szükséges. Sok panasz hangzott el, hogy a lelenház a rossz közlekedési út miatt ugyszólván *hozzáférhetetlen*. Ezen a mizériákon óhajt most segíteni a mérnöki hivatal, amikor azt proponálja, a fahid helyére egy kocsiközlekedésre alkalmas betón-hid építtessék. Erre a mérnöki hivatal 6025 koronát irányozott elő. Ezzel kapcsolatban a lelenházhoz vezető utat is ki kell kövezni. A kövezési munkálatokra 514 koronát irányoztak elő.

A bizottság tagjainak élénk tetszésével találkozott a főmérnöknek ama előterjesztése, hogy a Tököli-teret aszfaltburkolattal lássa el a város közönsége. A terv az, hogy a téren 6200 négyzetméter területet vonjanak be aszfaltburkolattal. Az összes költségeket 83,810 koronában állapították meg, amely összeg huszon-

hat év alatt hét százalékos annuitással volna törlesztendő. Az idei kövezési sorrendbe az első évi annuitást, 5865 koronát vette fel a mérnöki hivatal. A közlekedésügyi-bizottság a propositióhoz hozzájárult s azt a törvényhatósági bizottság elé terjeszti.

A kövezési sorrend és a munkálatok előirányzott költsége a mérnöki hivatal előterjesztése alapján a következő:

A vasúti indóházhoz vezető ut fentartása 5000 kor., a Radnai-ut Szél- és Tehén-utca közötti részének csatornázása 3613 K., a Hunyadi- és Szent Pál-utca aszfaltburkolattal való ellátása 1577 K., a Tehén- és Szél-utca feltöltése és csatornázása 5706 K., az Alsó molnár-utca kövezetének kijavitása 1560 K., a Pöltenberg Ernő-utca átkövezése 1200 K., a Teleky-utca aszfaltozása 2140 K., a külvárosi utak ki-csatornázása 3200 K., a Radnai-ut kövezetének kijavitása 1200 K., egyéb utcák kövezetének kijavitása 2481 K.

A közlekedésügyi bizottság a mérnöki hivatal előterjesztését elfogadta és a törvényhatósági bizottság elé terjeszti.

Az ülésen Lócs Rezső tanácsnok elnöklété alatt jelen voltak: Avarfy Géza, Blaskovics Antal, Domonkos Lajos, Fetter Géza, ifj. Nachtnebel Odön városi mérnök, Steiner Ferenc, Szántay Béla, Vass Gusztáv, Virágh Lajos főmérnök.

A vőlegény büne

Halálos bicskázás a kocsimában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Sok viszontagság után az aradi esküdtbíró-ság ma végre megtarthatta a februári ciklus első tárgyalását. Közönséges bünesetben hívták föl a polgári esküdtbírákat ítélezésre. Egy pelyhes állu gyerekember a múlt év novemberében összeszólkkozott egy pár mulató legény-nyel, akik közül az egyiket azután késsel fejbe szurta, hogy a szerencsétlen másnap behalt a sérülésébe.

Az ügyészi vádindítvány így mondja el a halálos végű bicskázás történetét:

1906. november hó 10-én este Zimándközön Sulyok István korcsmájában együtt borozgattak Csöke Mátyás, Rigó János és Szalai György parasztleányok. Ejjel 11 óra tájban Csöke és társai szóváltásba keveredtek Hangrád Józseffel, Sulyok leányának 19 éves vőlegényével, mert Hangrád, aki rendszerint segédkezni szokott a vendégek kiszolgálásában, megtagadta a mulató legények kiszolgálását. Hangrád a szóváltás után kiment az ivóból és elpanaszolta Benkő Pálnak, hogy a mulató vendégek szidalmazták az anyját, félórával később pedig visszajött az ivóba, Csöke mellé ugrott és előrán-tott zsebkésének nagy pengéjével *halántékon szurta Csökét*. A szurás oly erős volt, hogy a penge a halántékon keresztül az agyba hatolt s Csöke a sérülés következtében másnap dél-élt meghalt.

Az aradi ügyészség halált okozó súlyos testi sértés büntetével vádolta meg Hangrád Józsefet, akit a ma megtartott tárgyaláson vont felelősségre az aradi törvényszék, mint esküdtbíró-ság. A tárgyalást Köller János vezette, szavazóbírákúl Heller Mór dr. és Lehrmann Viktor működtek. A vádhatóságot Pogonyi Nándor alügyész képviselte, védő Vajda István dr. volt.

A tárgyalás megnyitása, az esküdtek ki-sorsolása és a vádirat fölolvása után elsőnek Hangrád Józsefet hallgatta ki a bíróság. A vádlott nem tagadta a bicskázást, de azzal védekezett, hogy a tettét erős felindulásában követte el, mert Csöke és a többi legények szidalmazták és ő attól tartott, hogy megverik s csúffá teszik.

A törvényszéki orvosok és több tanu ki-hallgatása után a bíróság délutánra halasztotta a tárgyalás folytatását. Ezen az esküdtekhez intézendő kérdések megszövegezése után Pogonyi Nándor alügyész elmondta vádbeszédét, kifejtve, hogy az esküdteknek fölmentő vagy enyhe ítélettel nem szabad a *nyegleségből* elkövetett büntetteket közvetve elősegíteni. Csöke halálos bántalmazására semmi oka sem volt

a vádlottnak és ezért szigorú megbüntetését kéri.

Vajda István dr. védőbeszédében igyekezett bizonyítani, hogy a mulató legények provokálták a büntetlen előéletű vádlottat végtelen tettének elkövetésére. Végül kérte az esküdteket, hogy feleljenek igennel arra a kérdésre, amely a tettek erős fölindulásban való elkövetésére vonatkozik.

Köller János elnöki összefoglalója és az esküdtek kitanítása után az esküdtek tanácskozásra vonultak vissza. Rövid tanácskozás után az esküdtek főnöke, Pavlovics Szvetozár kihirdette a verdiktet, mely szerint az esküdtek Hangrád Józsefet bűnösnek mondták az erős fölindulásban elkövetett halált okozó testi sértés büntetében, mire a törvényt alkalmazó bíróság *három évi börtönrre* ítélte a vádlottat.

Vajda dr. védő és az elítélt semmisségi panaszt jelentettek be.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Február 9 A vasutas szövetség aradi körületének hangversenye és táncestélye (Iparosház.) — Az új-aradi kereskedők körnek táncmulatsága (Martini-sör-csarnok.) — Az aradi csizmakészítő ipartársulat táncmulatsága (Láng-vendéglő.) — Az aradi állami tanítóképző ifjúság hangversenyyel egybekötött táncestélye (Tanítóképző.) — Táncestély Berzován (Zöldfa vendéglő.)

Február 10 A boros-ebesi kaszinó táncvigalma. — A kurticsi tűzoltó-tölet táncmulatsága (Nagyvendéglő.) — A gyoroki tűzoltóegylet műkedvelői előadással egybekötött táncestélye (Nagyvendéglő.)

Február 16. Az aradi póta- és táviráda tízvívelők sport-egyesületének táncestélye (Lángvendéglő.) — Az aradi ág. ev. egyház piknikje (Iparosház.) — A kisjenő-erdőhegyi jótékony leányegylet hangversenyyel és műkedvelői előadással egybekötött táncestélye (Kázinó.)

Február 23. Az aradi kaszinó egylet táncvigalma (Fehér Kereszt.)

Március 2. Az aradi turista-egyesület trefás estélye (Iparosház.)

Március 3 Az aradi Lloyd-társulat estélye (Központi S. álló)

(=) Turisták piknikje. A turista egyesület vigalmi-bizottsága pénteken este 6 órakor az egyesület helyiségében ülést tart. A piknikre jelentkezni lehet az egyesület irodájában is mindennap este 6—7 óráig. Felkéretnek az ivartartók, hogy izeiket folyó hó 8-án este a rendezőségnek mutassák be.

(=) Mulatság Pankotán. A pankotai iparis-kola és állami elemi iskola bizottsága február 2-án a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett. A mulatságon résztvett hölgyek névsora:

Asszonyok: Almássy Ferencné, Antal Miklósné (Aranyág), Abfall Ferencné, Arnold József dr.-né, Abonyi Henrikné, Bleicziffer Vilmosné, Chatel Ottóné, Duffek Jánosné, Donnave Jánosné, özv. Donnave Fülöpné, Ernszt Józsefné, Faragó Illésné, Fekete Károlyné, Földvári Gézané, özv. Fritzné (Zaránd), Grosz Pálné, Grumáz Ernóné, Gajda Józsefné (Agris), Gherba Gusztávné, Gombos Antalné, Henny Imréné, Haász Albertné, Hack Antalné, Irányi Mór-né (Zaránd), Iby Ferencné (Szöllős), Koloczky Józsefné, Kocsi Andrásné, Kócsa Károlyné, Karabin Andrásné, Kiss Györgyné, Kolonits Gézané, Lopos Pálné, Lengyel Sándorné, Lennert Jánosné, Lévai Ignác-né (Ternova), Mahler Mihályné, Mudin Ferencné, Martonovits Mihályné, Nyámz Jánosné Nagy Antalné, Nagy Imréné, Olasz Ferencné, Péter Gergelyné, Pavlovics Konstantinné, Popeszkú Romuluszné (Aranyág), Pavlovics Ignác-né, Pozevitz Gusztávné, Rajka Józsefné, Szekosán Gyuláné, Szabó Gyuláné, Szabó Józsefné, Szalay Imréné (Apáti), Soltz Gyuláné, Schweitzer Zsigmondné, Stoltz Józsefné, Steinbach Péterné, Sonnenklár Vilmosné, Schmidt Ferencné, Schmidt Jánosné, Schmidt Antalné, Sebők Istvánné, Schmidt Istvánné, Schreyer Lászlóné, Tutsek Mártonné, Tittizer Ferencné, Tittizer Antalné, Tittizer Vendelné, Takács Béláné (Apatelek), Weisz Józsefné, Vinter Gusztávné, dr. Verner Miklósné, Zverenz Gyuláné

Leányok: Almássy Mariska, Abfall Mariska, Arnold Mariska, Bleicziffer nővérek, Bleicziffer Anna, Branyovits Irén, Duffek Vilma, báró Ditsfurt Osztie (Zaránd), Grosz nővérek, Faragó Jolán, Fritz Irénke (Zaránd), Grumáz Mariska, Henny Róza Hamburger Lenke (Agris), Irányi Szerén (Zaránd), Kontor Juliska, Koloczky Juliska, Kunda Anna, Karabin Etelka, Kaufmann René, Kovács Berta, Kiss Anna

(Versec), Lopos Juliska, Martonovits Ilonka, Müller Juliska, Mayer Rózsika, Nyámz nővérek, Nagy Mariska, Nagy Etelka, Nagy Ilonka (Szöllős), Pozevits Klára, Pokorny Berta, Soltz Giza, Schweitzer nővérek, Stoltz Irma, Schreyer Tera, Szabó Lila, Zverenz Rózsika, Takács Irén, Vinter Gizi (Ternova), Veszprémi Mariska.

A kincstári palota

ujabb foldozása.

Intézkedés a földművelési palotáról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Az államnak van Aradon egy cifra palotája, a mely csak kívül viseli magán az állam tekintélyét. Belül rozoga s minduntalan alapos kijavításba, megtámasztásba kerül, hogy a nagyobb veszedelmet elhárítsák.

A kincstári palota gerendáinak nagy részét, a mint ismeretes, nemrég cserélték ki vasbeton-oszlopokkal. Most pedig — a mint értesülünk — a pénzügyminiszter 26,000 koronát utalványozott a kincstári palotának 1908-ban teendő *belső átalakítására*. Ez a tekintélyes összegű újabb tatarozás mindenesetre arra mutat, hogy a kincstári palotán alapos ok van a belső kijavításra.

A pénzügyminiszter rendeletének, a melyet erre vonatkozólag az aradi pénzügyigazgatóság-hoz intézett, van még egy érdekes része.

A miniszter meghagyja, hogy a pénzügyigazgatóság hivatalai, amíg az átalakítás tart, a *földművelési palotában nyerjenek elhelyezést*.

A sokféle verzió között, a melyek arra nézve forogtak, hogy lesz-e Aradon földművelési palota, vagy sem, ez az intézkedés mindenesetre arra mutat, hogy a földművelési ügyi palota meg lesz. S kétségtelen, hogy ezt még az idén építik, ha már a jövő évben a pénzügyigazgatóság ideiglenes otthonául fog szolgálni.

Mindenesetre az is kívánni való, hogy az állam másik palotája ne jusson oly rövid idő alatt a foldozások sűrű sorsára, mint az első, a pénzügyigazgatóságé.

Avedik-Domján fizetése.

Utazás egy tolihiba körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Az aradi törvényszék fogházának egyik szomorú sorsra jutott lakója, *Avedik-Domján* János volt városi számtiszt most ismét foglalkoztatja a nyilvánosságot. Avedik-Domján, akit sikkasztás miatt másfél esztendei fogházra ítélte az aradi törvényszék, fegyelmi eljárás alatt állott, amikor a bíróság ítélezett felette. Arad-város fegyelmi választmánya, amikor hivatalos értesítést nyert a bíróság jogerős ítéletéről, a sikkasztó számtisztet hivatalvesztésre ítélte és tizenöt napi felebbezési időt tűzött ki, egyttal utasította a polgármestertert, hogy Domján fizetésének kiutalványozását január hó elsején szüntesse be.

A börtönben levő Avedik-Domján a fegyelmi választmány határozatát *megfelebbezte* a tanács-hoz, amely Domjánt felebbezésével elutasította. A város sikkasztója erre a közigazgatási bizottsághoz felebbezett, amely mai ülésén foglalkozott ezzel az ügygyel s Domjánt *véglegesen elutasította felebbezésével*.

Az érdekes ügy tárgyalásáról az alábbiakban számolunk be:

Kádas Kálmán főjegyző ismertette az ügyet

s mindenek előtt kijelentette, hogy a tizenöt napos felebbezési idő *tollhába folytán* került a fegyelmi-választmány végzésébe. A törvény ugyanis csak nyolc napi időt engedélyez felebbezésre. Domján a fegyelmi választmány ítéletétől számított tizenharmadik napon adta be felebbezését a tanácshoz, amely a törvény által előírt felebbezési időre hivatkozva utasította el Domjánt a felebbezésével. Most Domján a közigazgatási bizottság elé terjeszti felebbezését, amelyben többek között azt mondja, hogy nem tartozik figyelembe venni a végzésbe csuszott tollhibát. A főjegyző azt indítványozta, hogy a közigazgatási bizottság utasítsa el Domján felebbezését.

Károlyi Gyula gróf elnöklő főispán hozzájárul a főjegyző indítványához. A főjegyző megokolása azonban, amelylyel a felebbezés elutasítását kérte, helytelen. A fegyelmi választmány végzésében a tizenöt napi felebbezési idő *nem tollhába*. A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény ugyanis ennyi felebbezési időt tűz ki s hatályon kívül helyezi az 1886. évi törvényt, amely nyolc napi felebbezési időt határoz meg. Domján ennél fogva *idejében adta be* felebbezését, de ez kedvezően elintézni nem lehet, mert olyan tisztviselő, aki a reábizott pénzeket hűtlenül kezelte, nem léphet többé vissza a város szolgálatába, ha a törvény által reá kimért büntetést el is szenvedte.

A közigazgatási bizottság a főispán indokolása alapján utasította el a város sikkasztójának felebbezését.

Elítélt izgató.

A „Népszava” sajtópöre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 7.

Ma ismét egy szociálista izgató állott a budapesti esküdtbiróság előtt. A „Népszava” mult évi május 26-án megjelent száma *Általános sztrájkok* címmel cikket hozott, amely miatt sajtópört indított a királyi ügyészség. Szerző gyanánt a lap *Flammer* Ábrahám 27 éves asztalossegédet jelentette be, akit vád alá helyeztek. A kifogásolt cikk a többek közt így szól:

„Nincsen a világon kulturáltabb, amelynek brutálisabb, embertelenebb, törvénytörőbb hatósága volna, mint a mienk! Nincsen, amelynek jogfosztottabb, kizsákmányoltabb munkássága volna a mienknél! Mindenütt jobb a helyzetük a munkásoknak és könnyebb a harc helyzetük javításáért, mint nálunk... A földmunkások ellen megindult hajszát nem kell felelevenítenünk. Alávalósága párját ritkítja. De nemcsak a földmivessékek szemben féktelenül brutálisak a hatóságok. Az ipari munkásokkal szemben sem rettennek vissza semmi törvénytöréstől, jogfosztástól... De a munkásság meg fogja mutatni, hogy szükség esetén el tud menni ebben a harcban még az eddiginél is messzebbre és meg fogja mutatni, hogy minden törvénytörésre, jogfosztásra van válasza!”

A budapesti esküdtszék ma tartotta meg ebben az ügyben, *Zsitvay* Leo elnöklése mellett, a főtárgyalást, melyen a közvádat *Balás Elemér* dr. királyi ügyész képviselte s a védő *Pető* Sándor dr. ügyvéd volt.

Flammer Ábrahám vádlott, kihallgattatván, magát mondotta a cikk írójának s miután még annyit kijelentett, hogy izgatni nem állott szándékában, minden egyéb kérdésre megtagadta a feleletet. Erre rögtön megtartották a porbeszédet.

Az esküdtszék bűnösnek mondta ki a vádlottat, mire a bíróság izgatásért *3 havi államfogházra* és 100 korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet jogerős.

A báróné vallomása.

Lengyel Zoltán mentelmi ügye.

Mi van az iratokban?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 7.

Wallenstein Róza ügyének újabb fejleményei nagy föltűnést keltettek és képviselői körökben ma a folyosón alig volt másról szó, mint erről az újabb szenzációról. Különösen nagy szenvedelemmel vitatták a báróné kihallgatásának formalitásait, valamint azt is, hogy miként került ez a vallomás a nyilvánosság elé? (Mert a függetlenségi párt hivatalos lapja ma részletesen ismertette a bárónénak a vizsgálóbíró előtt tett vallomását.) Leginkább az a kérdés érdekelte a képviselőket, hogy *Lengyel* Zoltán mentelmi jogának felfüggesztése dolgában a képviselőházhoz intézett megkereséséhez csatolta-e az ügyészség a báróné vallomását?

Mit vallott Schönbergerné?

Schönberger Béláné báróné, tudvalevőleg elutazása előtt kihallgatta *Ruttkay* István vizsgálóbíró. A vallomást most közli a *Budapest*, a függetlenségi párt hivatalos lapja.

Ez a vallomás roppant terjedelmes és még így is, leírva, a zavarodottság és a megbízhatatlanság benyomását teszi. Polónyiék és a koalíciós sajtó szenzációsan hirdették ezt a vallomást, pedig valójában nem egyéb, mint *Polónyi* mentetegetése és *Vázsonyi* befeketítése.

A báróné vallomása azzal kezdődik, hogy menti *Polónyi* Gézát. A *Polónyi*-ellenes akcióban azt híresztelték, hogy *Polónyi Géza* 50.000 koronát ért *Schönbergernének* azokért a hírekért, melyeket Bécsből küld neki. Erre *Wallenstein* Róza ezt mondta a vizsgálóbíróknak:

— Elismerem, hogy *Polónyinak* Bécsből küldtem néhány magyar vonatkozású érdekes hírt, amelyeket az udvar tájékán hallottam. Én azt hittem, hogy *Polónyi* ezekért megtéríti költségeimet. De soha egy fillért se kaptam tőle, sőt mint ügyvédem egyszer el is küldte a nála levő költségjegyzékemet s fölszólított, hogy fizessek neki. Ezért nagyon haragudtam rá s ez az egyik oka annak, hogy könnyen lehetett engem rábírní arra, hogy ellene áskálódjam.

Ezután elmondta, hogyan ösmerkedett meg *Vázsonyi* Vilmosmal. A bárónénak, ugyanis, pöre támadt *Makai* közoktatásügyi miniszteriumbeli tanácsossal. *Makai* kiutasította a szobájából és még be is pörölte. A báróné *Vázsonyit* választotta ügyvédjeül.

Mindez azonban csak bevezetés. A beteg asszony csak most eresztette szabadjára bomlott fantáziáját. Folyton azzal a gondolattal élt, mondja a vallomásában — hogy nem pénzbírságra, hanem fogházbüntetésre ítélik, vagy talán az örültek házába csukják. Arra gondolt folyvást, hogy akkor elszedik tőle a leveleket (a *Polónyi* Gézától kapott leveleket), melyeknek ő már azért is óriási fontosságot tulajdonított, mert bűnös lelkében egyedül ezekre alapította *existenciáját*. A rettegetés miatt többször nem is jelent meg a tárgyaláson, úgy hogy a bíróság kénytelen volt elrendelni az elővezetetését.

Ez időtájt *Wallenstein* Róza sokszor megfordult *Vázsonyi* Vilmos ügyvédi irodájában. Egyszer *Vázsonyi* — ami szintén hihetetlen — azzal érvelt, hogy *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter és *Hadik* János gróf belügyi államtitkár látni akarják a *Polónyit* kompromittáló leveleket. Egy alkalommal *Vázsonyi* *Schönbergerné* jelenlétében telefonon felhívta a belügyminiszteriumot s azt kérdezte, hogy ott van-e *Hadik* gróf? A válasz állítólag az volt, hogy a gróf ur már régen várja *Vázsonyit* a levelekkel. *Schönbergerné* ekkor attól való rettegetésében, hogy becsukják, néhány fontos talmu levelet átadott *Vázsonyinak*.

— Miért adta oda a leveleket *Vázsonyinak*? — kérdezte a bíró *Schönbergernétől*.

— Féltem, hogy becsuknak és ezért azt akartam, hogy a levelek biztos helyen legyenek.

Amint látható ebből, a beteg asszony teljesen beszámíthatatlan állapotban volt, amikor kihallgatták. Még jobban bizonyítja azt vallomásának az a része, amelyet így mond el:

Egyszer fent járt a *Demokrata Körben* s rábírták arra, hogy telefonáljon *Polónyi* Dezsőnek a Fiume-kávéházba s kérjen tőle találkát. Azt akarta néhány ur, hogy *Schönbergerné csalja föl a lakására Polónyi Dezsőt* s ők rejtékhelyről kihallgatják az „érdekes” beszélgetést. *Polónyi* Dezső azt válaszolta telefonon *Schönberger* Rózának, hogy jöjjön a Fiume-kávéház elé s ha akar tőle valamit, hívassa ki. *Wallenstein* Róza kocsiba ült s két ural a Fiume-kávéház elé hajtatott. Itt elvált a demokratáktól s beküldte a kocsist a kávéházba *Polónyi* Dezsőért; *Polónyi* nem jött ki azonnal s ekkor a nő — mint szemtanuk mondják — türelmetlenül bedugta a fejét az ajtón, mire *Polónyi* Dezső azonnal kijött s *Wallenstein* Rózával, hogy minden feltűnést elkerüljön, kocsiba ült.

Ott megkérdezte tőle, hogy mit akar. *Schönbergerné* kijelentette, hogy itt nem árul el semmit, hanem jöjjön *Polónyi* a lakására. *Polónyi* Dezső ezt megtagadta. Erre a beteg nőnek, úgy látszik, ismét megváltozott a hangulata, sirni kezdett s *bevallotta Polónyinak* hogy *kelepcébe akarják őt csalni*. Elsírta, hogy milyen emberek hatalmába került, őszintén bevallotta a levél-dolgot s arra kérte *Polónyit*, hogy *segítse ki őt a bajból*. *Polónyi* Dezső azonban kijelentette, hogy nagyon sajnálja őt, de lássa tettének következményeit.

... Még néhány lapon keresztül folytatja így a báróné hazudozásait, amelyek mindjárt az első pillanatban elárulják eredetüket.

Vázsonyi cáfol

Egy újságíró ma kérdést intézett *Vázsonyi* Vilmoshoz, hogy mi igaz a *Budapest* mai számában megjelent cikkből. *Vázsonyi* erre ezt válaszolta:

— Arra el voltam készülve, hogy a megbomlott róka végső kinjában ellenem fordul. De az igazán fölháborít, hogy sajtója *Andrássy* Gyulát és *Hadik* János grófot is merészkedik összeköttetésbe hozni *Wallenstein* Róza hazudozásaival. Soha sem a belügyminiszterrel, sem a belügyi államtitkárrel a *Polónyi*-féle levél dolgában nem értekeztem és így természetesen sohasem hivatkoztam rájuk. Galád koholmány, hogy *Hadik* gróffal erről a levélről telefonon beszéltem. Hozzátehetem, hogy egyáltalában sohasem beszéltem más ügyben sem telefonon az államtitkárrel.

Vázsonyi különben ma megindította a sajtópört a *Budapest* ellen rágalmozó cikke miatt.

Lengyel Zoltán és a mentelmi bizottság.

Lengyel Zoltán mentelmi ügye élénken foglalkoztatta ma a képviselőket, akik főleg azt kutatták vajjon *Wallenstein* Róza vallomása ott van-e az iratok között. Erről eltérők voltak a vélemények. A mentelmi bizottság több tagja határozottan mondotta, hogy a *vallomás az akták mellett van*. Mások az ellenkezőt állították.

Tény az, hogy a Ház elnöksége és a tisztikar nem olvasta az iratok között, hanem — mentelmi ügyről lévén szó — az elnökség kiadta az iratokat a mentelmi bizottságnak, amelynek elnöke, *Gál* Sándor nem volt a fővárosban és helyette *Károly* József előadó vette át az iratokat. *Károly* viszont *Várady* Károlynak osztotta ki az iratokat az ügy tanulmányozása és előkészítése végett. *Várady* elvitte az iratokat a Házból és senkisé sem tudja bizonyosan, hogy ott van-e a vallomás is? Csupán annyit tudnak, hogy az iratsomag igen nagy. *Lengyel* Zoltán, aki ma szintén a Házban volt,

azt mondta, hogy tudomása szerint a vallomás is az iratok mellett van.

Mivel *Várady* Károly bizalmasa *Polónyi* Gézának és tagja volt a Polónyi érdekében Kossuth Ferencnél járt küldöttségnek, a mentelmi bizottság tagjai körében mozgalom indult meg, hogy a Polónyi-ügynek a bizottságban ne ő, hanem *Károly* vagy a bizottság más tagja legyen az eladója.

Különbö a mentelmi bizottság holnapi ülésén, amelyen tárgyalni fogják Lengyel Zoltán kiadatását, megjelenik *Lengyel Zoltán* is és — amint ma az újságíróknak kijelentette — kérni fogja a kihallgatását.

HIREK.

Február 8.

Arad, február 7.

Ma este vette kezdetét az a nagyszabású gyászünnepe, amelyet az aradi „Asztalos Sándor-társaság” a február 8-iki utcai harc és az abban elesett honvédek, valamint Arad hőse: Asztalos Sándor emlékére rendez.

Az esti ünnepség hat órakor vette kezdetét a Szabadság-téren, a vértanuszobor előtt rendezett kivilágítással. A szobor vasrácsának kapuja előtt hatalmas, fekete lepellel bevont transzparens állott, amelyen három örök-mécses égett, bevilágítva egy táblán ezt a felirást: „Az Asztalos Sándor-társaság az utcai harcban elesett hősök emlékére.” A transzparens jobbára és balra egy-egy, ugyancsak fekete lepellel bevont gyászkanaléber égett. A közönség attól a perctől kezdve, hogy a mécsesek kigyulladtak, tömegesen vonult a szoborhoz, hogy áhitattal gondoljon az ötvennyolc év előtti nagy napra és annak hőseire, akiknek soha el nem múló emlékére, örök dicsőségére most az örök-mécsesek emlékeztettek.

Az ünnepség második része a színházban folyt le. *Verő György* történelmi színművét, a *Hadak útját* adták diszeldadással. A közönség lelkesen megtapsolta a hazafias jeleneteket és a szereplőket, akik mindnyájan jól végezték dolgukat, többször hívta a lámpák elé.

A holnapi ünnepségre vonatkozólag az „Asztalos Sándor-társaság” elnöksége kéri a közönséget és a társaság tagjait, hogy úgy a gyászmisén, mint a kivonuláson minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. A társaság tagjai délelőtt fél 9 órakor gyülekeznek a Kánya-féle színházi öreksarnokban, a honnan testületileg vonulnak a templomba, majd az ótemetőbe. A társaság közgyűlése a váróháza földszinti kistermében délután 6 órakor kezdődik. Közgyűlés után a társaság tagjai a Kánya-féle helyiségben gyűlnek étlap szerinti vacsorára.

Lueger nagybeteg.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 7.

Hetek óta súlyos betegen fekszik *Lueger* Károly, Bécs város első polgármestere. Régi gyomor- és idegbaja ágyba döntötték a herkulési természetű férfiút, aki már több ízben sikeresen megküzdött a gyilkos kórral, de most úgy látszik annyira elerőtlenedett, hogy megrohcolt szervezete nem bírja soká a betegséggel való nehéz tusát.

Lueger válságos állapotáról az alábbi táviratokat kaptuk:

Bécs, február 7. *Lueger* polgármester állapotában nem állott be lényegesebb változás. A beteg az éjjelt nyugtalanul töltötte és többször felébredt álmából, úgy hogy az annyira kívánatos megerősödés is elmaradt. A polgármester, amikor ma reggel felébredt, fáradtabbnak

érezte magát, mint tegnap. Hőmérséklete és érverése rendes.

Bécs, febr. 7. *Lueger* állapota állandóan komoly. Ma délután meglátogatta őt *Schmolk* apát, aki *Lueger* kérelmére ellátta őt a halotti szentségekkel. Habár az orvosok a polgármester állapotát állandóan aggasztónak tartják, közvetlen katasztrófa beálltától nem tartanak.

— Nem lesz harmadik alelnök. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Már befejezett dolog volt, hogy a képviselőház új ülészakában megszüntetik az alelnöki fizetéseket és harmadik alelnöki állást szerveznek, amelyre *Barabás Béla* volt kiszemelve. Ma azonban illetékes helyről jelentik, hogy a tervezett reformok elmaradnak, főképp azért, mert a házszabályok kifejezetten két alelnöki állásról szólnak s így a reformot csak a házszabályok megváltoztatásával lehetne keresztülvinni. Ez pedig nagy nehézségekbe ütközik és — állítolák — hosszabb időt igényelne.

— *Wekerle* lemondása a diszelnökségről. Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma megírta azt a levelet, amelyben lemond a *Belvárosi demokratákör* diszelnökségéről. Feilitzsch, Lányi és Vörös felvétele a tagok közé különben is nagy bomlást idézett elő a társaságban s a kör vezetősége a legközelebbi közgyűlésen indítványozni fogja a kör föloldozását.

— A városatyák és a városi tisztújítás. A polgármester választást megelőzőleg a város törvényhatósági bizottságának tagjai *Müller* Károly elnökle alatt értekezletet tartottak, amelyen többek között elhatározták, hogy a legközelebbi tisztújító közgyűlés előtt ismét előértekezletre gyülekeznek össze. Az e havi közgyűlésen tudvalevőleg több megüresedett állást tölt be a törvényhatósági bizottság s így a január havi értekezlet határozata értelmében *Müller* Károly szombat délután összehtvja a városatyákat tanácskozássra, amelyen a választás alkalmával tanúsítandó magatartásukról értekeznek.

— *Estély József főhercegnél*. Budapest-ről táviratozzák: Ma *József* főhercegnél várbeli lakosztályaiban fényes estély volt, amelyen a kormány tagjai és sok előkelőség vett részt. *József* főherceg egész nap rosszul érezte magát. Estére mégis fölkelte és már fölvette egyenruháját is, de az orvosok megtiltották neki az estélyen való részvételt. Így a vendégeket csupán *Augusztina* főhercegnő fogadhatta, udvarhölgye, *Szegedy* Gina és *Batthány* Béla gróf kamarás társaságában.

— A város közigazgatása. Aradváros közigazgatási bizottsága ma délután tartotta rendes havi ülését *Károlyi* Gyula gróf főispán elnökle alatt. Az ülés eljén *Steinhardt* Mór dr. üdvözölte *Varjassy* Lajos polgármestert, aki megválasztatása óta először jelent meg a közigazgatási bizottság ülésén. Ezután a szakelőadók olvasták fel havi jelentésüket.

Az ülésen *Károlyi* Gyula gróf főispán elnökle alatt jelen voltak: *Bing* Vilmos, *Csiky* Károly árvaszéki ünök, *Farkas* Győző pénzügyigazgató, *Kádas* Kálmán főjegyző, *Lócs* Rezső tanácsnok, *Marschall* Lajds dr., *Ottenberg* Tivadár, *Péterffy* Antal, *Petrovics* Arzén kir főmérnök, *Posgay* Lajos dr. városi főorvos, *Reicher* Károly tiszt főügyész, *Ring* Géza, *Robitsek* Agoston dr., *Roseberg* Miksa dr., *Steinhardt* Mór dr., *Szakolczai* Lajos kir. ügyész, *Varjassy* Lajos polgármester, *Varjassy* Árpád tanfelügyelő, *Vizer* Lajos.

— A főudvarmester felmentése. *Liechtenstein* herceg főudvarmestert, a ki egy budapesti udvari ebéden annyira rosszul lett, hogy a mentőknek kellett Bécsbe szállítaniok, a király fölmentette állásától és helyette *Montenuovo* herceget bizta meg a főudvarmesteri

teendőkkel. Ő felsége ez alkalomból szokotlanul meleg hangon bucsuzik el kedvelt emberétől. A királyi kéziratot a következőkben közli a hivatalos lap:

Kedves Liechtenstein herceg! A legmelegebb elismerés és benső hála érzelmével tekintek vissza a Nekem és Házamnak évtizeden keresztül teljesített hű és odaadó szolgálataira és őszintén sajnálom, hogy megrongált egészsége nem engedi, hogy azokat tovább is az eddigi mértékben vegyem igénybe. Kérelmére Önt, udvarom szerzetési szolgálata és testőrségeim ügyei körüli hatáskörének épségbentartása mellett, minden egyéb teendőktől főudvarmesteri karom szolgálatában felmentem és ez utóbbiakkal, valamint az Ön helyettesítésével mindkét imént említett hatásköre tekintetében kivétel nélkül és mindenütt második főudvarmesteremet, *Montenuovo* herceget bizom meg, akit erről egyidejűleg értesíték. Biztosítom Önt változatlan kegyelmemről és legjobb kívánságaimról az Ön egészsége iránt. Kelt Bécsben, 1907. évi február hó 4-én. *Ferenc József* s. k.

— A román külügyminiszter betegsége *Bukarest*-ből táviratozzák: *Lahovary* tábornok, külügyminiszter állapotáról, aki Lausanneban, ahol jelenleg tartózkodik, műtétnek kénytelen magát alávetni, tegnap vész hírek terjedtek el, melyek azonban nem bizonyultak valóznak. A külügyminisztert még nem operálták meg, de állapota mindazonáltal aggasztó.

— Kitérítések. A hivatalos lap mai száma többrendbeli kinevezést és kitérítést közöl. Eszerint a király *Geresi Balogh* Vilmos földművelésügyi miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet és jelleget, *Strbac* Istvánnak, a horvát-szlavon-dalmát kormány báni tanácsosának a *Ferenc József*-rend középkeresztjét a csillaggal, *Rohonczy* Pranger József udvari tanácsosnak a Szent István-rend kiskeresztjét, *Foerk* Ernő felső építőiparisokai tanárnak a *Ferenc József* rend lovagkeresztjét adományozta.

— A luteránusok piknikje. Rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul a luteránusoknak február 16-án tartandó piknikje iránt. Az agilis rendezőbizottság serényen végzi az előkészületeket, hogy az iparosház összes termeiben lefolyó táncestélyen minél pompásabban érezze magát az előreláthatólag nagy számban megjelenő előkelő közönség.

— A gyomai papvá asztás. Tegnap délelőtt 9 órakor vette kezdetét a gyomai református papvá választás. *Kálmán* Farkas örökere nyolc lelkész pályázott. Este fogtak hozzá a szavazatok összeszámolásához, melyek eredményeképpen *Harsányi* Pál olesva páti lelkész 2 szótöbbséggel papjuknak választották a gyomai hívek.

— A királyi biztossal érintkezni — becstelenség. *Marosvásárhely*ről táviratozzák: *Görög* Károly városi kézbesítő egy nyilttéri közleményben azt állította *Marton* János földbirtokosról, hogy a nemzeti ellenállásban résztvevő veje és fiai érdekében közbenjárt *Vozáry* János királyi biztossal. E közlemény miatt *Marton* sajtópört indított *Görög* ellen. Ma tárgyalta ezt a pört a marosvásárhelyi esküdtbíróóság. A panaszos ügyvédje *Nagy* György dr. országgyűlési képviselő volt. A bíróság az esküdtek verdiktje alapján *Görögöt* rágalmazás vétségéért egy havi fogházra és száz korona pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék az ítélet indokolásában a volt királyi biztossal való érintkezést becstelenségnek mondja és azt az állítást, hogy valaki a királyi biztossal érintkezett, alkalmasnak találja arra, hogy az illetőt a közmegegyezésnek tegye ki.

— *Alfonz* király apa lesz. Madridi lapok írják, hogy *Alfonz* királyt az a remény, hogy nem-s-kára apa lesz, egészen átalakította. Fialtal hóbortjait teljesen abbahagyta és ő, akinek azelőtt csak vadul száguldo automobilban telt gyönyörűsége, most naponta egy két öszvér által vont landauerban kíséri *Viktória* kiránét sétakocsizásra, vagy pedig együtt sétálhat vele a királyi palota kertjében. Azelőtt az volt a szokása, hogy reggel

Toálettek a Rothschild-nászon.

Intimitások a szerelmi regényről.

(Bécsi levél.)

Bécs, február 7.

Rothschild-nász a császárvárosban! Izgatóan érdekes nagy esemény volt ez itt is, akár mennyire is el vannak telve a bécsiek attól a világvárosi fénytől, amelyet az udvari élet szolgáltat nekik. Nekik is van Rothschildjuk, de ennyi Rothschildot ők is csak ritka esetben, egyszer egy félszázadban kapnak együtt. És ennek a tetejébe még az a másik szenzáció is, hogy a Rothschild-ház londoni sarjadékát annyi regényes előzmény után egy magyar leánynyal fűzi össze a sorsa.

A Neudekergasse józsefvárosi templom, ahol a világhíres esküvő végbement, egy népra Bécs város legkeresettebb nevezetessége lett. A templom főrabijja, Bauer Mór dr. magyar ember, ma is kitűnően beszél magyarul. Az esküvő maga különben is magyar jellegű volt. Eltekintve attól, hogy a bécsi főrabbi után *Kecskeméti* Lipót dr. nagyváradi főrabbi magyar beszédet mondott, de az egész násznép eleven színét a magyarok hozták. A bécsiek előtt érdekesen tűnt föl *Csatáry* Lajos kék diszmagyarja, *Teleky* Sándor gróf meggyesin mentéje, *Grósz* Emil dr. fekete diszmagyarja, *Pongrácz* Jenő gróf máltai lovag biborvörös diszgyenruhája. A meghívottak között, akik az erkélyen foglaltak helyet, a bécsi magyar előkelőségek közül ott láttuk: *Zichy* grófnőt, *Szirmay* grófnőt, *Fogarassy* századost leányával és sok másokat.

A templom előcsarnokát várakozó teremmel alakították át. Itt jött össze a násznép. A család tagjai közül elsőnek érkezett a bécsi Rothschild-ház egyetlen nőtagja, *Rothschild* Valentina bárókisasszony társalkodónőjével. A kisasszony, aki 30—35 év körül lehet, beteges, sovány leány. Utána jött a bécsi Rothschild-ház két fiatal tagja: *Alfonz* és *Lajos* bárók, akik *Ferenc József*-kabátot vettek fel. Nővérükkel a lig váltottak szót. A család tagjait a menyasszony sógora, *Strasser* Alfréd mutatta be. Közvetlen utána érkezett meg a vőlegény, *Rothschild* Charles. A vőlegény apjával jött, a londoni *Rothschild* lorddal. Igazi angol típus. Magas termetű, kissé őszbevegült hajjal és angolra vágott bajusszal. Szintén *Ferenc József*-kabátban volt és kezében hozta talesszát, azt a köpenyfelét, melyet vallásos zsidók templomban vesznek föl. A talessz az egész esküvő alatt rajta volt. A menyasszony, *Wertheimstein* Rózsika anyósa és nővére, *Strasser* Alfrédné kíséretében érkezett. Feltűnő szépen festett menyasszonyi ruhájában. Barna sűrű haja, fekete szeme magára vonta a figyelmet. Kétségtelen, hogy erről az esküvőről még sokáig fognak beszélni a bécsiek. A toálettek mesés ragyogása, a kincseket érő ékszerek nagyszerű keretűl szolgáltak ehhez a nászhoz, melynek legerősebb kapcsa a szerelem.

A toálettek a menyasszonyéhoz hasonlóan leirhatatlan pompázók, csodásan szépek, izlésesek és felette értékesek voltak. Egy-egy hölgy megjelenésekor az egész templomot színültig megtöltött előkelő hölgyközönség ajkain elhangzott egy halk „ah” felkiáltás. *Lady Rothschild*, a vőlegény édesanyja galambszürke ezüst beszövésees merveilleuse ruhát viselt, kevés point egue csipkével; fején szürke flitteres collas kalapot viselt, nyakán csoda nagyságu teljesen briliántokból álló nyakéket.

*Behrens*né Rothschild Eveline levendula kék bársony ruhát viselt, sok csipke és gyöngy-diszszel. *Strasser* Alfrédné, aki a nászanyai tisztet töltötte be, dohányszínű crépe-de-chine toalettet viselt,

nehéz brokát selyem alapon sok arany és antik velencei csipkediszszel, nyakán türkisz ékszer.

Wertheimstein Aranka és *Sarolta* egyformán halvány violaszínű crepe-de-chine toalettet viseltek applikációval és virágdisszel, amit fekete kalap egészített ki.

Wertheimstein Desiré halvány borkőszínű musselin de soie toalettje végtelenül bájos volt, keskeny velencienne csipkebetétekkel és sok apró redőzött fodrocskával.

Ruzicska Ottóné *Wertheimstein* Adrenne XIV. Lajos korabeli toalettje, mely vajszerű posztó aljból, hermellinnel és egy csodás himzés és posztóból összeállított frakkból állott, még itt is feltűnést keltett.

Teleky Sándorné grófnón festői lila posztó toalett volt gazdag arany himzéssel diszitve, gyöngy nyakékkal, fején arany diszszel.

Carr Ataline világoskék posztó toalettben volt, világoskék tüll kalappal.

Tallenberg grófné violaszín posztó toalettet viselt, csipkével, virágos kalappal.

Rothschild Valentin báróné kék velur musselinben volt.

A hölgyek fejdíszén többnyire virág vagy csodás pompájú diadém volt, általában sok ékszert viseltek a toálettek kiegészítéséhez. A belépők mind a legpazarabb szörmékből, főképen a világos szörmefélék, ugymint csincilla, hermelin, kókróka és egész világos cobolyból készültek és valamennyi gazdagon diszitve volt a legkülönbözőbb valódi csipkével és óriási ékszeresatokkal, drágakő gombokkal.

*

A *Wertheimstein*-család egy ismerőse közvetlenül az esküvő előtt hosszabban beszélgetett a menyasszonnyal, akinek szintén régi ismerőse, annál érdekesebb tehát, amiket itt beszámol:

Soha boldogabb arcot nem láttam, mint a menyasszonyét. A szemei szinte sugárzottak, amint elkezdett beszélni az ő nagy boldogságáról. Valamikor e sorok írója tanította a kisasszonyt angol nyelvre. Szorgalmas, okos leányka volt. Nevetett, mikor emlékeztettem:

— Látja, ha nem tudtam volna angolul, ha nem lettem volna olyan szorgalmas tanítványa!

Szinte megborzadt a gondolattól: ha ő nem tudott volna angolul... Aztán mintha az anyanyelve is angol lett volna, áttért a vőlegény nyelvére és angolul kezdte mesélni:

— Ugy ősmarkedtünk meg... tudja, a Tátrában, — a kurszalomban zongoráztunk. Hárman voltunk benn, álltunk a zongoránál, az egyikünk játszott, mi meg énekeltünk, dudolgtunk. Egyszerre bejön egy angolosan öltözött fiatal ember, se köszönés, se jónapot, dult, járt-kelt fel-alá a teremben, amíg észrevett bennünket. Odajött hozzánk.

— „I am Mr. Charles.” Ugy mutatkozott be, hogy ő Mr. Charles. Hogy e mellett Rothschild is, azt nem mondta. Őt csak úgy hívják otthon, hogy Mr. Charles. Aztán elpanaszolta, hogy milyen rosszul járt. Egy hölgyet keresett — (a menyasszony itt elmosolyodott) — tudja, valami hölgyet. Elment utána Olaszországba, Karlóba, ott azt mondták neki, hogy a Tátrában van. Ezért jött a Tátrába. Itt sem találta. Azt mondta, hogy estére el is utazik. Nem keresi tovább. De nem utazott ám el. Ott maradt még két hétig. Hisz a többit tudja, megirták a lapok bőven. De mi nem tudtuk, hogy Rothschild, csak mikor az a levél jött az apjától, az apósomtól, — tette hozzá megint mosolyogva.

Aztán beszélt a vőlegényéről. Olyan áradozva, elragadtatással.

— Képzeld, milyen nagylelkű ember. Nem is tudom, mit fogok csinálni azzal a rengeteg pénzzel. Mit gondol, mennyi gombostüpenzt ígért?...

— Félmilliót.

— Dehogy, egy millió kétszázezer forintot évente. Ennyit kap a többi asszony is. Minden asszony a családban. Aztán az apát már beváltotta négy igazgatóságba. A Pacificus-vasut részvénytársaság igazgatóságába is. Kap az apa

százezer forint évi fizetést onnan. Oh, ez egy aranyember, valóban! Kedves, okos, jó ember. És tudom, hogy nagyon szeret. Arról bizonyos vagyok, Londonban fogunk lakni természetesen. Apáék otthon maradnak. Majd meglátogatnak bennünket. Az egyik bátyám is jön velünk. A Rothschild-bankban lesz a hivatala. Legalább egy testvérem állandóan ott lesz. Persze a hugaim közül is egyik mindig nálunk lesz. Hadd mulassanak ők is egy kicsit... De ugy-e, jól beszélék már angolul. Beleszülettem egészen.

Kikísért az ajtóig a világ legboldogabb menyasszonya.

Terjed a kanyaró.

A városi főorvos jelentése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 7.

Az utóbbi időben ritkaságszámba megy az olyan nap, amelyen nem jelentenének be kanyaró-eket a városi orvosi hivatalban. A gyermek-betegségeknek ez a fajtája termékeny talajra lelt itt Aradon az idén s bár a város közegészségügyi hatósága minden szükséges óvintézkedést megtett, a járványos betegségnek mégsem sikerült gátat vetnie.

Hogy milyen nagy arányokat öltött ez a betegség az elmúlt hónapban, kitűnik *Posgay* Lajos dr. városi főorvosnak ama jelentéséből, amelyet a közigazgatási bizottságnak ma délutáni ülésén felolvasott. A városi főorvos első sorban beszámolt arról, hogy minők voltak az elmúlt hónapban a közegészségügyi állapotok. Általában a közegészség január hónapban kedvezőtlenebb volt, mint a múlt év decemberében, ami az időjárás hirtelen változásának tudható be.

A főorvos ezután jelentést tett a ragályos betegségekről. A jelentésből kitűnt, hogy az elmúlt hóban a kanyaró-járvány veszedelmes arányokban terjedt el. Különösen az Erzsébet-külvárost támadta meg ez a járvány, ugyannyira, hogy a Kapa-utcai községi elemi leányiskola első osztályait a főkapitány elöterjesztésére, a polgármester kénytelen volt bezárni.

Január hónapban a városi orvosi hivatalban 123 kanyaró betegedési esetet jelentettek be. E nagy számnak több mint a fele iskolásgyermekek. Az orvosi hivatal minden esetben megtette a szükséges óvintézkedéseket. Szükségesnek mutatkozik azonban az is, hogy a betegedéseket a házi orvosok jelentsék be a betegedéseket, amint a diagnózis megállapítható, azonnal különítsék el, a beteglátogatásokat korlátozzák, a lakások tisztántartására és fertőtlenítésére ügyeljenek.

Posgay Lajos dr. főorvos végre beszámolt a többi járványszerű betegségekről. Január hóban vörheny 15, difteritisz 4, tifusz 3 és bányahimlő 2 esetben volt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Szive m, vigjáték Bemutató előadás. (B. let A.)
Szombat: Tosca, opera Bemutató előadás. (B. let A.)

* *Tosca*. Több, mint egy hónap óta készül az operatársulat Puccini világhírű daljátékára. A betanulást most már teljesen befejezték s *Tosca* szombaton kerül először színre Aradon, bérletszünetben. A szombati bemutató az idény legkimagaslóbb művészi eseményének ígérkezik. A főszereplők: Schubert Jenny, Ferrari lovag, Ladiszlay, Hunyady, Borbély, Faludi.

* *Felolvasás Beethovenről*. *László* Árpád, a városi zenede nagyműveltségű, talentumos tanára holnap, pénteken este nyolc órakor, a filharmonikus főpróba alkalmából a Fehér Ke-

reszt nagytermében *Beethoven 5-ik szimfoniájáról* tanulmányt fog felolvasni, amelyben a szimfoniát úgy esztétikai, mint tematikai szempontokból elemezni fogja. A középiskolák tanárait és növendékeit már meghívta a felolvasásra, amelyre a nagyközönséget is szívesen látja. Belépőjegyül a hangverseny belépőjegyét kell előmutatni.

* **Andorffy Péter Aradon.** *Andorffy Péter*, a pozsonyi színház igazgatója, aki Leszkay idejében az aradi színház kedvelt komikusa és rendezője volt, ma Aradon tartózkodott Andorffy holnap reggel utazik el.

* **Ferrari d'Albaredo Temesváron.** Az aradi színház olasz tenoristája tegnap este Temesváron vendégszerepelt, kísérvén Krecsányi társulatát, hogy *Szerényi Malvin* vendégművésznővel előadhassák a *Traviata-t*. *D'Albaredo*-ról a következő kritikát olvassuk a T. H.-ban:

D'Albaredo, az aradi színház tenorénekese úgy szólván beugrott Alfréd szerepébe, de ezen beugrásával teljes elismerést aratott. Hangja nincs ugyan egyenletesen kiművelve s különösen az alsó fekvésben kevésbé érces, de hatalmas és erőteljes, finom árnyalatokra képes és a magasban szépen cseng. Zenei frazirozásában megvan az olaszos hév, de ez egyszermind szélsőségekbe ragadja és sokszor az anszámbljáték kárára előtérbe tolakszik.

Váltóhamisító aradi gavallér.

Cziffra János karrierje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Egy előkelő aradi családból származó fiatallembert holnap szuronyos csendőrök fognak beszállítani az aradi ügyészség fogházába. Az elzúllott ember, aki még nemrégiben hangosan játszotta a gavallért Arad különféle nyilvános helyiségeiben, már régóta rálépett a bűn útjára, de mindeddig sikerült elkerülnie az igazságszolgáltatás kezét. Most azonban rajta vesztett.

Cziffra János az elzúllott gavallér. Eleinte a városnál volt alkalmazva mint adótiszt. Kis idei hivataloskodás után azonban szabálytalan pénzkezelésért elmozdították állásából, de miután családja megtérítette a kárt, nem tettek ellene büntető feljelentést. *Cziffra János* nemcsak mulatni szeretett, hanem nagy pénzekben kártyázott is és sok adósságot csinált. A züllés útjára tért embertől ez okból elvált a fiatal felesége. *Cziffra* akkor eltűnt Aradról és jó ideig senki sem tudott felőle.

Később Budapesten tünt fel, ahol bekerült a földmivelésügyi minisztériumba díjnoknak. Innen csakhamar leküldték Aradra az állami jószágigazgatóságához, ahol *Cziffra*, noha bűnös manipulációról mindenki tudott, nagy garral játszotta a félelem és gáncs nélküli lovagot.

Sokáig azonban itt sem tudta megbecsülni magát. Édes anyja és egyik sógora, *Faragó István* világi főszolgabíró nevére váltót hamisított, melyet az Aradi Ipar- és Népbankban helyezett el. Később kiderült, hogy a váltó hamis: a család ismét fizetett, de *Cziffra*nak, miután felettes hatósága értesült az esetről, el kellett hagynia állását. A fiatallembert különben a váltókra kapott pénzt egyszerűen elkártyázta és elpezsgözte barátai társaságában. Ezek a régi „barátok” eleinte kissé idegenkedve fogadták a zajos multu fiatallembert, mikor újra feltűnt Aradon, de amikor látták, hogy pénze van — nem igen kutatva a pénz forrását — megint keblükre ölelték a vidám cimborát, aki gavallérosan szórta a pénzt.

Most egy éve még egyik kávéházi nő zenekar mecénásaként szerepelt *Cziffra János*, de mikor később a hamis váltóval történt manipulációt megírta az *Aradi Közlöny*, ez ismét

arra indította *Cziffra*t, hogy hirtelen elhagyja Aradot.

Kolozsvárra ment, de ott sem maradt sokáig. Legalább közel akart lenni bájos emlékei színteréhez s mintegy öt hónappal ezelőtt *Gal-sára* jött, ahol beállott írónak a községi jegyzőhöz, *Fóthy Zoltán*hoz. Ot hónapig nem történt semmi különös, legföljebb az, hogy a napokban *Cziffra* egy nyugtát tett *Fóthy* elé aláírás végett.

— De hisz ezt már aláírtam! — mondta *Fóthy*.

Cziffra nevetni kezdett:

Nem is veszi észre, jegyző ur, hogy ez nem a maga aláírása? No, ez csakugyan jó! Hiszen én irtam alá a nevé!

A kitünő aláírásutánzó képességet azután arra használta *Cziffra*, hogy tegnap egy 300 koronás váltót nyújtott be a Pankotai Népbankhoz leszámítás végett. A váltón kibocsájtó és forgatóként *Fóthy Zoltán* galsai és *Argyelán* Elek kerekéi jegyzők szerepeltek. Mindkét aláírás oly pompás utánzat volt, hogy nem is lehet őket az eredetitől megkülönböztetni. A bank azonban csupa óvatosságból mégis megkérdezte *Argyelán*t, hogy aláírta-e a váltót? A válasz az volt, hogy nem és hogy a benyújtott váltó csak hamisítvány lehet.

A bank rögtön jelentést tett az esetről a világi csendőrőrsnek, amely a mai nap folyamán letartóztatotta *Cziffra*t. Az elzúllott fiatallembert holnap szállítják az aradi ügyészség fogházába.

TANÜGY.

(—) A polgári iskolai tanárok pteleka. *Varjassy* Árpád tanfelügyelő a város közigazgatási bizottságának mai ülésén bejelentette, hogy *Apponyi* Albert gróf közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a közigazgatási bizottsághoz, amelyben tudatja, hogy az aradi községi polgári fiu- és leányiskola tanerőinek fizetését állami szubvencióval felemelte. Az aradi polgári iskolák tanárai, illetve tanítónői most olyan fizetésben részesülnek, mint az államiak.

(—) Tanító-választás Gyulán. A gyulai iskolaszék tegnapelőtt töltötte be az ajtósfalvai tanya-tanító állást. Tizenegy szótöbbséggel *Marosán* Illést választották meg, aki az aradi állami tanítóképezdeben szerezte meg oklevelét. Kivülről *Schetz* Gyula máramaroszi és *Szilveszter* Lajos volt dobozmegyeri tanítók pályáztak még.

Mi van a színműpályázattal?

Szendrey Mihály levele.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Az aradi *Kölcsey-egyesület* irodalmi szakosztálya *Szendrey* Mihály színiigazgató felkérésére tudvalevőleg ötszáz koronás színműpályázatot hirdetett, amely a múlt év őszén járt le. A pályázatra harmincegy színmű érkezett be s ezeket a bíráló-bizottság tagjai között szétosztották bírálás céljából. Azóta a pályázat sorsáról senki sem hallott.

Az utóbbi időben tömegesen érkeztek a kérdezősködő levelek hozzánk is, *Szendrey* Mihály színiigazgatóhoz is. Ezekben a levelekben azt kérdezik a névtelenség homályában rejtőző pályázók, hogy mi lett a sorsa a színműpályázatnak? A napokban *Szendrey* igazgató ismét kapott egy névtelen levelet, amelyben azt kérdezi a magát vérmes reményekkel kecsegtető pályázó, hogy van-e a színiigazgatónak ötszáz koronája és hogy egyáltalában létezik-e bíráló-bizottság?

Szendrey igazgató a szerkesztőségünkhez címzett következő levelében válaszol a névtelen levélírónak:

Tekintetes szerkesztőség! Tisztelettel melékelem a hozzám érkezett 3-ik névtelen levelet, amely hozzám a színműpályázat ügyében érkezett. Tekintve, hogy e levél írója azt kéri, hogy a választ becses lapjukban tegyem közzé, tisztelettel kérem soraimnak helyt adni. A névtelen levél írója azt kérdezi tőlem, hogy van-e igazán 500 koronám? és van-e igazán bíráló-bizottság?

Válaszom, hogy 500 koronám van, illetve volt, mikor 1906. április hóban a pályadíjat kitűztem és előkeritem, amikor a pályázat eldőlt. Mert remélem, akkorra kicsinyke összegből is félre tehetem. Színműbíró bizottság van, magam is tagja vagyok. Eddig két hó előtt elolvastam hét darabot és öröm töltötte el szívemet, mert ha a többi 27 is ilyen, akkor az 500 korona a zsebemben marad. De aggodalommal hallottam a többi bizottsági uraktól, hogy egy két kitünő darabra akadtak.

A bíráló-bizottság ha ismét megkezdí működését, kiselejtezi a jókat a rosszaktól, akkor a jókat szerződésem szerint benyújtom a színiügyi bizottsághoz és ha az is megkezdí a bírálatot, hát isten segítségével előadják a jövő idényben a kiválasztott darabokat és tekintve, hogy a névtelen levél írója hivatkozik rá, hogy családos ember és a pénz neki kell, hát jövő karácsonyra éppen jól fog neki esni az 500 korona, ha elnyeri.

Ezeket adom válaszul a névtelen levél írójának. A tek. Szerkesztőség kész szolgája:

Szendrey Mihály.

Sulkowskiékat elutasították.

Tagányi Sándor gondnok marad.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

A *Sulkowski*-hercegi család és *Tagányi* Sándor dr. vagyoni gondnok között folyó közigazgatási perpatvarkodás ma ismét foglalkoztatta Aradmegyének egyik hatóságát. A megyei közigazgatási bizottság mai ülése után *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöklété alatt összeült a gyámügyi felelősségi bizottság, hogy mint másodfokú hatóság elintézzék az árvaszék határozatai ellen benyújtott felebbezéseket. Ezek között volt *Hellekessel* dr. bonni ügyvédnek, *Sulkowski* József Mária hercegnek a bonni Amtsgericht által kirendelt vagyoni gondnokának és *Krádlitz* Lajos dr. aradi ügyvédnek, az aradmegyei árvaszék által kirendelt személyi gondnoknak közös felebbezése, amelyben *Tagányi* Sándor dr.-nak a gondnoki tisztség alóli fölmentését kérték. A gyámügyi bizottság azonban *Nachtnébel* Gyula árvaszéki elnök előadása alapján elutasította a felebbezést és helybenhagyta az árvaszék ama határozatát, amely megtagadta *Tagányi* Sándor elmozdítását a gondnoki tisztségtől.

A gondnokok pörösködéséről és a gyámügyi másodfokú hatóság döntéséről az alábbi tudósítást adjuk:

Tavaly nyáron *Hellekessel* dr., a *Sulkowski*-féle vagyoni gondnok és *Krádlitz* Lajos dr., *Sulkowski* József Mária herceg személyi gondnoka közös beadványt intéztek Aradmegyei árvaszékéhez, hogy ez ~~megtagadja~~ föl a magyarországi vagyoni gondnok tisztségétől *Tagányi* Sándor dr. aradi ügyvédet. A folyamodók azzal indokolták kérelmüket, hogy a német birodalmi törvények értelmében nem kell külön gondnokot kirendelni *Sulkowski* József Mária herceg magyarországi vagyoniára és ezért a tetemes gondnoki költségek elkerülése érdekében szüntesse meg a magyarországi vagyoni gondnokságot.

Aradmegyei árvaszék megtagadta a gondnokok kérelmének teljesítését azzal a megokolással, hogy a magyar gyámügyi törvény értelmében a Magyarországon levő vagyoni

Árverés husvétii lisztre.

A hitközségi tagoknak husvétii liszttel és husvétii kenyerekkel való ellátási joga folyó évi február 10-én délelőtt 11 órakor, a hitközség gyűléstermében tartandó szóbeli árverés útján fog kiadatni, melyre azonban írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók. — Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az árverési feltételek a hitközség jegyzői hivatalában betekintethetők.

Arad, 1907. február 7-én.

Az aradi izraelita hitközség
513 elő járósága.

Hajdu tea

meg- és tüdőbetegnek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikert hozhat a köhögés, hurut, rekedtség, számarhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légszűrés, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, asztma, mellúság, anthona stb. ellen.

Kapható Aradon,
Földes Kelemen
gyógyszerésznél. 288

Most jelent meg:

BOLYONGÁSAIM AMERIKÁBAN.

Utleírások a tropusok vidékéről a Mexikói köztársaság tüzetes ismertetésével

Irta: BÁNÓ JENŐ.

Diszes, illusztrált munka.
— Ára: 10 korona. —

Kapható az „Atheneum” könyvkiadóhivatalában Budapesten, vagy bármely könyvkereskedésben.

Bodega eladás!

Italméréssel, dohánytőzsdével és hideg buffettel, Temesvár egyik legélénkebb helyén, elegánsan berendezve 2400 koronáért eladó. Házbár 1200 kor. Napi forgalom 120—180 korona.

Azonkívül

különböző nagyságu, jó menetelű szatócs- és fűszerüzlet, szálloda és vendéglő Dél-magyarország egész területéről van irodámban eladásra és bérbeadásra előjegyezve, melyekről a t. vevőközönségnek szívesen nyújtok felvilágosítást.

Oberländer Ferenc
ügynökség 511
Temesvár—Józsefváros.

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

1517—1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1906. V. 2430/2. számú végzése által Goldschmidt Mihály jelentkező végrehajtató javára, Deutsch Sámuel és neje aradi lakosok ellen 108 kor. tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1512 koronára becsült butorok, lovak és kocsikból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés a Victoria takarékos és hitelintézet 76 kor. és Lukács Lajos ügyvéd 24 kor 27 fill. követelése és járul. erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Petőfi-utca 13. sz. a. 1907. évi február hó 11-ik napjának d. e. 10 órája és folytatva Mocsár-utca 5. sz. leendő eszközlésére 1907. évi február hó 11-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1907. évi január hó 20. napján.

Györfly Arnold,
bíróági végrehajtó.

527

Irodatisztet

keresek, aki a levelzésben tökéletesen gyakorlott. Ajánlatban az eddigi alkalmazásuk felemlitendők. Esetleg **nőt is elfogadok.** A kedvező feltételek közvetlen tőlem tudhatók meg.

Réthy Béla

gyógyszerész 510

Békés-Csaba.

Üzlet átadás!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőim és rendelőim b. tudomására hozni, hogy üzletemet **Bretska Károly** urnak teljes felszereléssel átadtam.

Miért is kérem fogom az igen tisztelt rendelőimet, hogy utódom, a ki **Seelinger M. Andor** utóda név alatt fogja az üzletet tovább vezetni, bizalmukkal kitüntetni és becses rendeléseikkel támogatni kegyeskedjenek.

Eddigi jóakaratu pártfogásukért hálás köszönetemet nyilvánítva, maradtam teljes tisztelettel

Seelinger M. Andor.

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a nagybecsült közönség b. tudomására hozni, hogy

Seelinger M. Andor ur cipész-üzletét (Szabadság-tér 4.) átvettem

és **Seelinger M. Andor** utóda cég alatt tovább vezetni fogom.

Amennyiben az üzlet teljes felszereléssel jutott birtokomba és így az összes külön kaptafák is, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy azok a tisztelt rendelők, kik saját kaptára ortophád cipőt kaptak, teljes bizalommal fordulhatnak továbbra is hozzám a jövőben is.

Egyben szíves tudomására hozom a t. megrendelőknek, hogy elődömnél 6 és fél évig dolgoztam, mint első munkás és így teljesen tájékozva vagyok a tisztelt rendelők összes igényeiről.

Minden igyekezetem oda fog hatni, hogy az üzlet eddigi **jó hírnevét szolid ár, tartós munkával és pontos kiszolgálással** továbbra is fentartsam és ezzel a t. megrendelők bizalmát kiérdemejem.

Nagybecsült rendelők és vevőközönség szíves pártfogását részemre is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Seelinger M. Andor utóda

Bretska Károly.

Meghívó.

A „Pankotai Népbank részvénytársulat”

folyó hó 17-én, d. e. II órakor

az intézet saját helyiségében tartandó

XXIV. évi

rendes közgyűlésére,

a t. cz. részvényes tagokat az alapszabály 57. §-a figyelembe tartása mellett tisztelettel meghívja.

Pankotán, 1907. február 7-én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése s javaslata az évi zárszámadás megállapítása s a tiszta nyeresemény miként leendő felosztása tárgyában s ennek alapján a felmentvény megadása.
3. Netaláni indítványok.

Zármérleg 1906. év végével.

Vagyón.		Téher.	
Kézpénzben	14712 25	Részvénytőke	200000
Váltókban	485115 42	Tartalékalap	60018
Kötvényekben	504850	Ingatlan értékcsökkenési	
Jelzálog kölcsönökben	61577	alap	2000
Előlegekben	56515 06	Takarékbetétek	632622 24
Letétekben	13400	Letéteményezők	2000
Intézeti ház	20000	Tiszti biztosíték	11400
Iroda felszerelés 10% le-		Fel nem vett osztalékok	871 50
írással	708 59	Betétkamatadó II. félévre	1226 74
Folyó számla követelésekben	4318 29	Folyó számlai tartozások	10640 25
Hátralékos kamatokban	5351 33	Átmeneti kamatok	19197 43
Előre fizetett visszleszám.		Visszleszámítás	193504
kamatokban	1325 48	Nyeresemény áthozat	
		az 1905. évből . 3614 73	
		Tiszta nyeresemény	
		az 1906. évben . 30778 53	34393 26
	1167873 42		1167873 42

Pankotán, 1906. évi december hó 31-én.

Schmidt Ferencz, s. k.
pénztárnok.

Gürtlich Agoston, s. k.
titkár, főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Pavlovits Ignác, s. k. Kócsa Károly s. k. Rakusán Károly. s. k.
igazgató. vezérigazgató. igazgató.

Dr. Abonyi Henrik, s. k. Posevitz Gusztáv, s. k.
igazgató. igazgató.

Megvizsgáltuk és mindenben rendben találtuk.

A felügyelő bizottság:

Pavlovits Constantin, s. k.,
felügyelő-bizottsági elnök.

Duffek Kálmán, s. k. Sóltz Gyula, s. k., Gherba Gusztáv, s. k.,
f. b. tag. f. b. tag. f. b. tag.

A felügyelő bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-ában és az intézeti alapszabályokban megállapított kötelességünknek megfelelőleg van szerencsénk a lefolyt 1906 évre vonatkozó jelentésünket a következőkben előterjeszteni:

Az 1906 év folyamán társulatunknak ügykezelését rendszeresen ellenőriztük, a kezelést feltüntetett könyveket és számadásokat, valamint a havi zárlatokat részletes vizsgálat alá vettük és azokat mindenben helyesen vezetve találtuk.

Intézetünk 1906 évi december 31-én felállított „Zármérlegét” pedig tételről-tételre vizsgáltuk át, mely alkalommal arról győződöttünk meg, hogy az abban felsorolt tételek a valóságnak mindenben megfelelnek, valamint hogy a „Veszteség és nyereség” számla szerint kimutatott tiszta nyeresemény a valósággal elért eredményt képezi.

Ezek után a magunk részéről elfogadásra ajánljuk az igazgatóság 1906 évi 34.393.26 K. nyereség felosztását és hova fordítása iránti javaslatát: s kérjük úgy az igazgatóságnak, valamint a magunk részére is a felmentvény megadását.

Pankotán, 1907. február 7-én.

A „Pankotai népbank r. t.” felügyelő-bizottsága.

Nincs drágaság!

Elég bajuk van a háziasszonyoknak az általános drágaságokkal, nem akarunk tehát nekik mi is keifemetlenséget okozni.

Tudatjuk ennek folytán, hogy bár a beszerzéseknél nekünk magasabb árakat kellett fizetnünk, — az előbbi évekhez képest — mi mindezáltal

TEA és RUM

árainkat, de különösen, általánosan ismert és eddig nyújtott minőségeinket változatlanul fenntartjuk.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogneria és parfumeria nagykereskedése

343

ARADON.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Fagydaganatok elmulasztására

Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kiváló hatású szer a Hajós-féle

Fagybalzsam.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós féle

ANAGALLINT

használták: Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvegje 70 fill.

„NEVER” amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Drága jó édes Ma uskám!

Kérlek írj vagy jöjj, különben én irok vagy végleg jövök. Közönyös magaviseleted és szokatlan hideg bucsuzásod miatt türelmem kifogyott. Őszinte szándékomat és végső elhatározásodat, bármint kimene-
telű legyen, közöld velem, mert megöl a bizonytalanság. Ölel, csókol szerető fiad. 511

Eladó ház

4 szobás utcai és 2 udvari lakással bíró ház eladó. Szőlős kert 6 éves termőképes 50 gyümölcs fával bérbe, esetleg eladó. Cím a kiadóhivatalba. 14

20 drb.

Aradi ipar és népbank részvény egyben vagy darabonként eladó. Boros Béni-tér 15. I. 12. 437

Kis birtok

10-50 holdas, épülettel, esetleg állatállomány-
nyal és gazdasági eszközökkel megrételre kerestetik. — Ajánlatokat „Kisbirtok” jellegével a kiadóhivatal közvetíti.

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám.

Kis bolti helyiség

Szabadság-tér 17. szám alatt folyó évi május hó 1-től kiadó. 465

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban Ingusz I. és Fim könyvtára: Arad 861

Gépirónó állást keres.

Cím a kiadóban.

Uj házban

Erzsébet királyné-körut 37. szám azonnal kiadó első emeleten 5 utcai szoba összes mellékhelyiségekkel, második emeleten 6 szobás lakás öt külön kijáráttal, első májusra egy üzlethelyiség két szobás lakással, egy raktár, a mely nagy műhelynek is alkalmas. Bővebb értesítést Dr. Sugár ügyvédnél. 409

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Jó forgalmu borbélyüzlet eladó.

Klingler Mihály Makó, Hunyadi-ut, református templommal szemben. 509

Kiadó

esinosan butorozott kényelmes szoba 2 ur részére. Belváros, Szent László-utca 5. földszint. 406

Egy billiard asztal,

körégő-lámpák, szekrények, asztalok és egyéb butordarabok jutányosan eladók. Bővebbet Teleki-utca 15. szám alatt, a gondnoknál

Családi lakó ház!

Magános lakás négy szobával, fürdőszobával májusra kiadó. Értekezhetni Nagy-körut II. földszint jobbra. 528

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen védett

„TRIAS”

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a legelhanyagoltabb húgyvesztést megszünteti. Ár: férfiaknak K 1.80. nőknek K 2.50.

Közvény, Csusz, Rheuma, fű- és fogfájás ellen a

P A P P-léle

„MENTHOLIN”

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntiket titoktartás mellett küldi:

P A P P L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktar Aradon: 5097

Féldes Kálmán gyógytárában.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű, bor és csemegefajta

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállit:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229. Telefon 229.

Birtok eladás.

Budapesttől 1 $\frac{1}{4}$ órányira 625 $\frac{1}{2}$ holdas birtok eladó.

Az egész birtok egy tagból áll, vasut és országut mentén fekszik, tanyával és kastélyllyal. A tanyán elegáns, hatszobás lakház, kert, cselédlak, istálló és magtár van. A kastély a községben van; elegáns épület, parkkal, kerttel. 8 holdas szőlővel, kis erdő, továbbá cselédlakkal és gazd. épületekkel. A birtok ára teljes felszereléssel és jószággal 320.000 Kor. — 180.000 K. teher bármikor felvehető.

Ezenkívül kisebb és nagyobb birtokok nagy számmal vannak irodámban eladásra és bérbeadásra előjegyezve: kérem a t. birtokos közönséget, forduljon bizalommal régi, jóhírnevű ügynökségemhez.

434

Oberländer Ferenc.

Megyei telefon 745.

Jemesvár-Józsefváros, Koséuth Sajos-u. 23.

Weszely Pál és Pfeiffer Sándor

viszázott kőműves és ácsmesterek, építési vállalkozók.

Cégtulajdonos: Weszely Pál, Aradon.

Építési iroda: Török Gábor-utca 2. szám.

Lakás: Gróf Seiningger Károly-utca 11. szám. (Saját ház.)

Elfordulunk az építés terén előforduló minden néven nevezendő építési szakmába vágó

munkálatok teljesítését

ugy helyben, mint vidéken. Teljesen új építkezéseket a leggyorsabb-
tól a legdrágább kiviteliz. valamint külön-külön úgy csak ács, vagy csak kőműves munkákat is Ocska épületek jókarban tartását évi atalány összegért.

Terveket és költségvetéseket kívánatra készségeggel a legrövidebb idő alatt készitünk.

Szíves ajánlást kérve, jegyzünk

417 tisztelettel WESELY PÁL.

Ügynökök

sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására kerestetnek.

Legmagasabb jutalék! —
Jutalomdíj! Esetleg fix havi fizetés

Ajánlatok intézendők az 1885. óta fenálló 3945

Dirnfeld Testvérek

bankháza

Budapest, IV., Váci-utca 2.

M-Pécskán a főtér-
ren a Tur szky Nándor
féle jó forgalmu

fűszer, festék és
csemege-üzlet

házzal együtt
eladó, esetleg bérbeadó.

Értekezhetni 416

Özv. Turszky Nándornénál Pécska.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

szóhoz való legjobb minőségű gummi-
csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utol-
cséppig kifolyik, a szőlő magvak,
csővek és egyéb tisztáltságot
azonnal továbbítottatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem
szennyezi, a gépezet jó működés-
éért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi fecskendők

szóhoz való legjobb minőségű gummi-
csövek legolcsóbb gyári áron.
A szivattyu hengerből a bor utol-
cséppig kifolyik, a szőlő magvak,
csővek és egyéb tisztáltságot
azonnal továbbítottatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem
szennyezi, a gépezet jó működés-
éért 8 évi jótállás, ingyen javítás,
szóhoz való országos egységes cső-
varok és a legjobb minőségű be-
gummirozott
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló

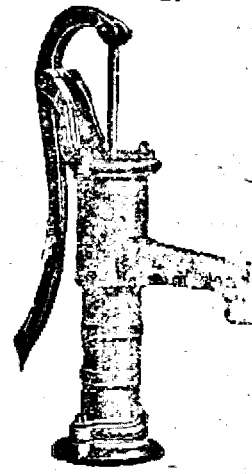
csövekkel

olcsóbbak és

jobbak, mint

bármely bel-
vagy külföldi

gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő
és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.